

10. юбілейный Світовый конгрес Русинів першыраз у двох штатах

Богата презентація русинства на цілосвітовій уровни, 82 делегатів, 122 гостей з 10 штатів, 3 пленарны засідання, много поучных рефератів од представителів із різних кутів світа, безхыбна континуіта оремых русиньскых організацій на меджінародній арені. Вельо вызначных людей, культурно-сполоченьскых акцій, ку котрым належали і выставкы образів, фотографій, презентація русиньского поетичного слова - тото вшытко было характерістичне про юбілейный 10. Світовый конгрес Русинів (СКР). А іщі єден а думам, же найважнішы факт – **возроджованя русиньской ідентичности на цілосвітовій уровни**, то было якраз головным носителем і продовжователем найвекшого свята Русинів світа, котре ся одбыло **4. – 7. юна 2009 р. в сербскім Руськім Керестурі і хорватьскых Петровцях**. Комуніта бывшой Югославії, де жыють Русины, была розділена меджі незалежне Хорватьско і зредуковану Войводину в северній Сербії. Штаты далекого балкану, о котрых собі може каждый помылені думать, же суть небезпечны, маюць повно приятельскых і погостиных людей – великодушных Русинів, котры на території теперішньої Сербії жыють веце як 260 років. Доказом того суть документи іщі із 17. януара 1751 р. коли Франц Йозеф де Редл, порадеця цісаревной Марії Терезії підписав документ о заселіню 200 руськых грекокатолицькых родин із тогышньої території Угорьска, теперішнього выходного Словеньска, Закарпатьской України і Мадьярська, на тогышню територію Велького Керестура. Зато потім была місту дана нова назва Руський Керестур. А праві Руський Керестур є поважованый за найстаршы, найвекшы і найвызначнішы центр Русинів у сербській Войводині і зато му правом належало быти главным організатором 10. СКР, де ся в преважній мірі одбывали конгресовы засідання.

СЛАВНОСТНЕ ОТВОРИНЯ 10. СКР

Конгрес у Руськім Керестурі ся зачав русиньскым Отченашом, знамов русиньсков гімнов Я Русин быв, єсьм і буду, за ньов і сербсков гімнов, по котрій уж славносты слова належали підпредседови СКР, організаторови і домашньому панови в єдній особі - **Дюрови Папугови**, котрый своїм емотівным приговором сердечно привитав вшыткых притомных і офіціално одкрыв 10. СКР. На святочнім акті были і вызначны люде з облати культурного і політичного жывота Сербії, як **Светозар Чіпліч**, міністер Сербской влады про людьскы права і меншыны, котрый окрем іншого повів: „Почливість ку народностным меншынам у Сербії є єдно з найважнішых пріоріт Сербской влады, бо і вдяка ним Сербія мать силне поставленія і важность самостатной републікы. Не так давно єм видів книжку од П. Р. Магочія під назвов Народ од нивидкы, а повім правду, же єм ся зачудовав тій назві, бо єм пересвідченый же Русины суть народом од всяды а главні з Европы.“

Окремо про Інфо Русин ся высловив: „Єм дуже радый і пышний на наших Русинів, же доказали зорганізовати таку вызначну акцію як є СКР на такій высокой уровни. Повім правду, же єм ани не подумав же є тільки Русинів на світі і же в такій гойній кількості ся ту зыйдуть. Із представителями русиньскых організацій у Сербії ся нам барз

добрі сполупраує, при їх роботі чую в першім ряді сердце, душу і велику силу хотіня. Їх главнов пріорітов не суть грошы, але їх велика сила штось робити про русиньскій народ. Тото суть способны робити і без фінанцій, лем жебы тот їх род не вымер. У Сербії по часах войны є барз тяжка економічна сітуація і двараз мусиме подумати, кому і кілько фінанцій приділиме зо штатного розрахунку. Но кідь нас пожадали представителі **Національного Совіту Руснацох на челі із Славком Оросом** о фінанчну поміч на 10. СКР, так сьме вшытко зробили про то, жебы сьме нашым Русинам помогли а тым і достойні запрезентовали нашу країну.

▲ Справа **Светозар Чіпліч**, міністер Сербской влады про людьскы права і меншыны, **Боян Пайтіч** войводиньскій премер і **Славко Орос**, председа Національного Совіту Руснацох у Сербії по славностнім отворіню 10. СКР.

Кілько фінанцій приділіла сербска влада на 10. СКР?

Може ся то буде здати невіроятне, но сербска Влада на 10. СКР дала із штатного розрахунку 33. тісяч Евр (коло 1. міл. ск).

Штатістікы уवादжають, же у Сербії є аж 80 % безробітність, як є можне же аж тільки фінанцій дала Влада Сербії на конгрес і з яких жрідел го фінанцовала?

Тот вопрос сьме барз довго рішыли на засіданях у парламенті і не было то легке зафінанцовати, жебы сьме дакому іншому не убрали. Мате правду, не жыє ся нам легко, наша політіка, не так давны непокої у нашій країні як і інфраструктура є глибоко атаквана і крітізована іщі і теперь цілым світом. Довго сьме мусили перед цілым світом аргументовати, чом є то так. Хто нашу країну не навцівить, тот

ФЕДОР ВІЦО – ІЛЬКО СОВА З БАЮСОВА

не може порозуміти, же кождый собі храниць лем своє а то в рамках актуального законодавства. А так то є і з русиньское меншынов жыючое у Сербії, у котрой перемогла сила міцного характеру Русинів на Войводині, котра творить „гро“ здорового патріотичного духа нелем ту, але і у цілій Сербії. Уведу конкретный приклад, кідь были тяжкы бої в 90-тых роках а нас бомбардовали зо вшыткых боків, Русины у Войводині і Словаці у Ковачіці были першы, котры добровольні помагали, у своїх хыжах задарьмо на довгы тыждні уквартельовали людей, котры зістали без домова і як першы робили збіркы на поміч людем пошкодженым по войні. Нич не жадали од Влады, лем хотіли жебы бьв покій, єдным словом, силным патріотізмом декларовали мір Сербії. Кідь были бої о теперішне Косово, тыж были Русины меджі першыма, котры ся поставили на бік сербской Влады і ведно з нами хранили нашу галузку, котру нам косовскы албанці хотіли взяти. Із своей позиції писали петиції, самы ся запаяли до армії а в непосліднім ряді переживали великый зармуток, кідь Косово признали за окремый штат, хоць про нас было, є і буде фурт неооддільнов частьов Сербії. Праві русиньске жытельство Сербії мало найвекше порозуміння і емпатію ся вжыти до даной сітуації. Мы сьме на їх почыны не забыли а теперь їм то такым способом вертаме. Теперь є то цінніше і зато, же сьме їх підпорили праві в часах 10. СКР, бо ся можуть перед цілым світом презентувати і пышыти, же мають підпору од сербской Влады. Думам, же цілково народностны меншыны у Сербії мають далеко векшу підпору од штату як іншы країны ЕУ. Но і так сьме до того часу зістали мімо ЕУ, з того впливат єден важный проблем, якым є далше меджі-народне контактованя. Сьме рады, же суть і такы штаты як напр. Словеньско або Мадярьско, котры в повній мірі підпорує вступ Сербска до ЕУ. Наша підпора Русинів у Сербії не кінчить 10. СКР, бо уж теперь сьме схвалили далшу фінанчну дотацію яков є **15 тисяч Евр на День Русинів**, котрый є узнаный Владов Сербії і котрый ся буде славити

17. януара 2010 р., офіціалні уж по другый раз.

Меджі далшыма цінныма гостями при отворінію 10. СКР были і **Боян Пайтіч**, войводиньскый премєр, **Дюра Мученьски** і **Олена Папуґа** - посланці парламенту Сербской републікы і пріматор русиньского міста Кула - **Светозар Буквіч**.

ІНТЕРЕСНЫ ВЫСТУПЫ ПРЄДСТАВИТЕЛІВ РУСИНЬСКОХ ОРґАНІЗАЦІЙ СВІТА

По святочнім отворінію 10. СКР уж наслідовали очекованы выступы представителів русиньскых орґанізацій із окремых штатів. За Сербію выступив **Д. Папуґа**, за Польско **А. Копча**, за Румуньско **В. Гойчуковіч**, за Словеньско **В. Противняк**, за Хорватьско **Н. Гнатко**, за Україну **Н. Бобінець**, за Чесько **В. Поґойда**. Найінтересніший выступ 1. пленарного засіданя мала **М. Лявинець** із Мадярьска, котра ся як перша высловила ку сучасній проблематиці на Підкарпаті і до слова благала о поміч Русинам. Мімо іншого пропонує, жебы

▲ Погляд на участників 10. СКР на 2. пленарнім засіданю в КД у хорватьскых Петровцях. Зліва П. Дупканіч, М. Кереканіч, П. Крайняк ст., о. Ф. Крайняк, М. Крайковіч, Я. Липиньскый, В. Гарай із Сербьска і о. В. Гойчуковіч з Румунії.

членове Світової рады Русинів мали іти прямо на місце і поміч братам Русинам із своей позиції. Бо уж кідь Влада України ся ку ним обернула хребтом, так Світова рада Русинів мусить быти їх главным помічником і міцнов при їх проблемах і здобыттю основных прав за узнаня народности Русин. За свій выступ здобыла міцный аплавз. У далшых выступах окремы членове інформовали о діяльстві їх орґанізацій, многы із них конштавовали, же было зроблено много работы на русиньскім полю возроджіня, же од посліднього конгресу выникло у їх країнах много далшых орґанізацій. Выслушали

сьме собі много розмаїтых поглядів, конштруктивної критікы, проблемів, котры мають у своїх країнах, але і хвалы на успіхы, котры приносить русиньскый рух. Но на єднім ся згодні вшыткы, же наперек вшыткым дрібным і векшым проблемам **Русины ся стали важнов сучастьов днешнього світа і же в сучасности переживають свій світовый ренесанс**. Справу о діяльстві од 9. СКР по 10. СКР предніс председа СРР **П. Р. Маґочій**, котрый позітивно оцінив дварічний період і меджі найвекшы успіхы СРР зачлєненію область науки, освіты і видавательского діяльства. Похвалні ся высловив і о Русиньскій оброді на Словеньску, же як єдина орґанізація передала СРР комплетный план акцій перед зрахованьом жытельства в 2011 році. Ку сітуації на Підкарпаті ся высловив: *Наша історічна дідовізь є Русь Підкарпатьска а не Підкарпатьска область, у котрій ся орґанізують різны акції політичного характеру проти Влады України. СРР не має право диктовати, што мають робиты Русины в іншых штатах і тыж*

єдно велике щастя, же выконным секретарьом бьв праві він, зато же зробив громаду хосенной работы задарьмо. Далє конштавовав, же ку днешньому дню є у СКР офіціално зареґістрованых **34 орґанізацій** із різних кутів світа. А в непосліднім ряді високо оцінив і такой спротаґовав **Єванґеліє** по русиньскы, котре узріло світло світа в тых днях. На його перекладі має великы заслугы о. **Франтішек Крайняк із Камюнкы**. Потім выконный секретарь СРР **А. Зозуляк**, котрый і вів ціле пленарне засіданя предніс справу о господарінію СКР за послідні два роки.

ЛЕМ ТАМ СЯ НЕ РОБЛЯТЬ ХЫБЫ, ДЕ СЯ НИЧ НЕ РОБИТЬ

Як уж сама підназва наповідать, же і на так безхыбні зоорґанізованій цілосвітової акції ся нашли хыбы. Пишу о тім не зато, жебы-м когось хотіла критізувати, але зато, жебы ся до будучности не повторяли, бо потім псують цілу выналоженоу намагу орґанізаторів. Наприклад у першыи день пленарного засіданя не были приготовлены презентаційны спискы участників конгресу, што служуть як документ при різних приятых узнесінях. Далє делеґаты і гості 10. СКР сиділи ведно, з чого не было ясно, хто має мандат на схвальованя конгресовых документів. Далшым важным пунктом было голосованя о пропозиціях на зміну Станов СКР. Русиньска оброда на Словеньску іщі перед 10. СКР выпрацьовала пропозиції на зміну Станов, котры были емаїлом розпосланы предсєдови і членам СРР. Главні зато, же сучасны Становы СКР не суть в згоді з правилами транспарентного ходу той орґанізації Русинів. Ку тому пункту было на 1. пленарнім засіданю і голосованя, но вопрос ку тій проблематиці бьв так хаотічно поставлений, же хоць єм добрі слухала о чім будеме голосувати і так єм не могла порозуміти, за што властні голосую. Бо вопрос ку змінам Станов ся повторяв дакілько раз, но фурт в іншій формулації. Тоту сатісфакцію збачіло і много іншых делеґатів. А іщі єдно неґативум: істо кождый, хто дітане честь быти участником такого вызначного свята як є СКР, хоче ся презентувати у тім найліпшій світлі і хоче ся поділити зо своей

роботів або проблемою перед цілим русинським світом. Но притім не сміє забувати, же і ту є потрібне дотримати тзв. „декорум“. Єм пересвідчена, же проблематика судів коло Руського дому, інтригі і інших перипетій не патрять до програму цілосвітового фора, але мать ся ріштыти дома. Мій погляд пізніше потвердила і реакція учасників СКР на даный реферат.

ІДЕМЕ ДО ХОРВАТЬСКА

Далшый день засіданя продовжовало в хорватських Петровцях, приближно 60 км оддаленых южні од Руського Керестура. На штатных границях меджі Сербском і Хорватськом сьме ся іщі веце пересвідчили яке є потрібне підпорити вступ обох штатів до ЕУ. Доказом того быв і факт, же делегація з України забыла віза у Сербії, і так вшыткы учасници 10. СКР мусили веце як 2 години чекати на границі. Може ся то здасть неважне, но важность уведженого спочівать у тім, же сердце русинства ся зродило в Европі а нашы братя Русины і так зістали мімо ЕУ. Ту ся треба задумати над тым, жебы ся дале европскость не явила без русиньской культуры наших братів із Сербії,

▲ Словенська делегація на 10. СКР, зліва: І. Сівулькова, М. Караш, Д. Марґетова, Т. Латтова, В. Оцетникова, П. Штефаняк, К. Фурінова, В. Противняк, Я. Сисак, Д. Крішко, С. Лисінова, Б. Липіньска, М. Крайковіч і Я. Липіньскій.

Хорватії і України, бо єм пересвідчена, же не є меншецінна як інша. Тот смутный факт спочівать і у далшій, як напр.: проблеми з візами запричинють Русинам ся дале розвивати і контактовати на меджінародній уровни. Далшым фактом є, же каждая унія приносить ужыток главні економічний, бо в днешній добі економіка діктує тренд. Но яким трендом можуть іти Русины у спомянутых штатах, кідь дотеперь не суть членами ЕУ і не мають шпеціфічны условия, як Русины в інших штатах ЕУ.

Учасници 3. дня конгресу ся стали гостями здружіня **Руснак на челі із Наталійов Гнатко** під

покровительством Вуковарьско-сримской жупы. В КД у Петровцях ся одбыло 2. пленарне засіданя, на яким были обговорены вопросы окремых комісій СКР, котры мали свій робочій день перед тым і приготували до узнесія пропозиції. З окремых комісій выбераме: **Духовна комісія** конштатовала, же є великий проблем словакізації грекокатолицьких священників на Словенську і зато є потрібне, жебы членове СРР навщівили Ватикан а там обговорили тот вопрос. **Історична комісія** пропонувала вытворити цілосвітову антологію о історії Русинів і створити галерію визначных людей русиньского руху, будителів, писателів, малярів ітд. **Освітна комісія** пропонувала дбати веце на навчаня русиньского языка в каждой країні, де жыють Русины, бо русиньскій язык є найважніший фактор в далшій екзистенції Русинів і їх усвідомліну. Конштатовала, же хыбують жывы стрічі учітелів на меджінародній уровни, семінарі, методічны дні, практичны години выуки меджінародного характеру. **Культурна комісія** пропонувала робити фестивалы на меджінародній уровни, де бы была векша презентація русинства, бо явить ся акутна потреба

праві такыма акціями гововати асімілачный процес. **Економічна комісія** пропонувала вытворити интернет бізніс центр, через який бы выникла контінуйта на вшыткы подникательскы субекты і таким способом бы были підпорены вшыткы недержавны русиньскы організації. **Літературна комісія** пропонувала вытворити єдну велику сполочну бібліографію о Русинах, продовжовати выдаваня антологій. Перша антологія поезії уж вышла, теперь треба выдати антологію русиньской прозы з каждого регіону, де жыють Русины, од найстаршой по сучасну. Новинарі высловили

▲ Емотівный акт, перед славностным отворіньом 10. СКР вшыткы делегації приходили до КД в Руськім Керестурі з русиньськыма заставами. На фото А. Мошкола із ЧР, член СРР, коло нього М. Маґурска, делегатка з України.

потребу вытворити Асоціацію русиньских новинарів. Так ся і стало, в послідній конгресовый день ся зышли заступці медій із вшыткых штатів, де жыють Русины. Стрічу ініціовав **Михайло Зазуляк**, русиньскій новинар Руського слова у Сербії. На стрічі выникла **перша світова Асоціація русиньских новинарів** (АРН), котра на найближшій 11. СКР пожадать о членство у СКР. За Словенсько суть членами той асоціації Інг. Ян Липіньскій за интернетову пресу і Сільвія Лисінова за періодічну пресу.

ДОСТОЙНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕЛЕГАЦІІ ЗО СЛОВЕНЬСКА

Нашу делегацію за Русиньску оброду на Словенську на конгресі заступовали делегаты: В. Противняк, Інг. П. Дупканіч, Інг. Я. Липіньскій, Інг. М. Крайковіч і С. Лисінова, за писателів - Я. Сисак, за гостів: Мґр. Т. Латтова і В. Оцетникова. Ту треба звыразнити, же репрезентація делегатів і гостів была на высокій уровни і на конгресі одвела кус хосенной работы. Шпеціфічно треба оцінити роботу **Інг. Мірона Крайковіча**, котрый був председом пропозиційной комісії і котрый з великов одповідностов выпрацовав Узнесія СКР. Далє **Інг. Павла Дупканіча**, котрый у своїм рефераті указав на потребу конгресів, дипломатічно підкреслив людьскы права вшыткых Русинів і в тім дусі пропонував, жебы і Московска русиньска організація – Русиньское зелмячество Карпатської Руси была прията за кандидата на членство у СКР. Бо їх жадость о членство была гнедь першый день неприята із аргументаційов, же Русія не є автохтоннов областьов Русинів. Ку тому вопросу

бы ся дало вельо полемізовати, бо членами СКР є веце таких штатів, де Русины не мають автохтонну область. А іщі єдно велике гесто треба звыразнити, а то почін делегації із Словеньской асоціації русиньских організації (САРО), котрой делегаты **Інг. Д. Крішко, Юдр. П. Крайняк, М. Гірова** на челі із председом САРО о. **Ф. Крайняком** ся vzdали кандидатуры у СРР в просліх Русиньской оброды на Словенську. Бо як сьме в попередніх чіслах ІР інформовали, членом СРР мав теперь 2 roky быти делеґат за САРО. Ф. Крайняк із Камюнкы тот почін аргументовав словами, же САРО ся мусить іщі веце добудовати і вызіти ку тому, жебы ся стало рядным членом СРР.

БОГАТЫЙ КУЛЬТУРНЫЙ ПРОГРАМ

Через конгрес ся одбывало і вельо культурно-сполоченьских акцій, як презентація книжок од П. Р. Маґочія Народ ниодкы, котры вышли – єдна в языку войводиньских Русинів а друга по хорватськы. Сучастьов презентації была і автоґрамяда автора. Далє отворіня выставкы образів знамых русиньских авторів, выставкы книжок і публікацій в русиньскім языку. Каждє рано ся одправляла по русиньскы служба Божя в Катедралнім храмі св. о. Миколая у Руськім Керестурі. Не хыбила богата презентація русиньского фолклору, колективів із Сербії і Хорватьска. Професіональне выступліня театру Дядя із Руського Керестура мало тыж позітивный одзвєв у публікы. Єдну із главных ролей у гуморно-сатірічній грі „Руснац“ собі заґрав М. Зазуляк, редактор Руського

► с. 11

Patria
Slovenský rozhlas 5

РУСИНСЬКИЙ ПРОГРАМ 25. 6. – 3. 7. 2009

25. 6. 2009 - четверь

18.00 - 18.30 Радіоновины

27. 6. 2009 – субота

18.00 - 19.00 Радіо молодых. Приповідка
М. Ковача: Як ся мі крутить
голова

19.00 - 20.00 Радіомагазин, репр.

20.00 - 20.30 Літ. ралація: Славны Русины
очами сучасників II.

20.30 - 21.00 Гітпарада русиньских
співанок, репр.

28. 6. 2009 – неділя

7.00 - 7.45 Село грать, співать і думу
думать, репр.

7.45 - 9.00 Музичны поздравы

18.00 - 19.00 Бісіда кумів

29. 6. 2009 – понеділок

18.00 - 18.30 Радіоновины

1. 7. 2009 – середа

18.00 - 18.30 Радіоновины

3. 7. 2009 – пятниця

18.00 - 18.30 Радіоновины

Театер Александра Духновіча в Пряшові

**24. юна 2009 о 19:00 на Великій сцені ТАД
Евґен Йонеску: НОСОРОЖЕЦЬ**

Режія: Растіслав Баллек

Фасцінуюча пригода о беззмиселности людьской екзистенції запропащеної епідеміюв конформізму, кламных предств і стадовитости. Апокаліптічна драма о поступній переміні людей на носорожців через дискредітацію кламности язька і глубинного понуру переростать аж на дно людьской души до глубшой метафоры варуючої перед небезпеков будьякой тоталіты і масового одлющюваня чоловіка.

▲ Герці ТАД у грі Носорожець. Зліва З. Галямова, за ньов Е. Либезнюк, Л. Лукачікова, О. Ткач і В. Русиняк.

Молоды Русины позывають на русиньску ватру

11. юла 2009 ся у селі Малий Липник старолубовняньского окресу одбуде 0-тый річник русиньской ватры, котрый організують молоды Русины Словеньска. Вшыткы съте сердечно позваны на екзотіку під голым небом уж теперь. У тот день ся одбуде і засіданя Выконного выбору молодых Русинів.

9. юна 2009 єм ся нескоро вернув домів аж коло 11.00 годин вечор. Не бановав єм, бо зажьток мі зістане в памяти на довго. У Кошыцях перед заповненым амфітеатром в тот вечорь выступовали Александровці Ту сьме ведно з Александровцями співали руськы співанкы „Подмосковные вечера“, або „Калинку“ і іншы, котры нашы люде знали співати скорше як дакотру знаму русиньску співанку. Было, вера, што співати і на што ся позерати, але і чому ляпкати. Александровці суть ансамблем Руськой армады. Быв заложений іщі в 1928 р. Александром Василевичем Александровым як менша 12-членна група советьских вояків. За короткый час ся група розросла на великый ансамбель. В 1941 р. свойов пісньов „Священная война“ выпроваджав советьских вояків на фронт і ходив аж до першых декунгів ку ним співати. За час свойого веце як 80-річного концертованя навщівив многы штаты **Европы, Азії, Африкы і Америкы**. Концертовав і на ославах народенин Папы Яна Павла II. в Римі. Од 2.6.2009 по 12.6.2009 могли слухати його прекрасны співы і видіти умелецькы выконы танцюристів нашы люде на Словакії. Потім мать выступліня в **Чехії, Мадярьску і у Ракуську**.

Цільй 120-минутый програм без перервы був наповнены прекрасныма нам зна-

АЛЕКСАНДРОВЦІ в Кошыцях

мыма і мало знамыма піснями і танцями з такыма выконными, котры можуть показати лем Александровці. З великым преквапінью сьме прияли выступліня наймолодшых Александровців – 7–10-річных хлопців. Стар-

Гітпарада русиньских народных співанок

61. коло гітпарады русиньских народных співанок принесло такы конкурзны співанкы:

1. Анна Сервіцка з Пряшова – *Не стинай, не рубай*
2. Штефан Василенко з Олькы – *Ішли женці*
3. Сімона Морозова і Татьяна Андрейцова – *Знам, же сте мамічко*
4. ФК Кечера з Якубян - *Ей, зелене піречко. Новотинкы:*
5. ФК Барвінок з Камюнкы – *Меле шя мі, меле*
6. ФГ Порачан з Порача – *Я худобный гавяр.*

Ваши голоса про три із шестьох співанок посылайте e-mailом на адресу: kandrac@rozhlas.sk а не забудьте на гесло – Шьпівам собі, шьпівам... На єдного щастливця чекать CD „V tim Bvažovi...“, сестер Углярывых зо Жаковец.

Потішыть нас і ваша одповідь на вопрос: Што то є „ДРЕЛИХ?“

Уж теперь вас кличеме слухати далше коло гітпарады 23-го юна 2009 вечор од 21.30 до 22.00 г. Репрізу юновий гітпарады одвысыламе 27-го юна 2009 од 20.30 до 21.00 г.

Радіо ПАТРІЯ высылать на фреквенціях радія РЕГІНА

Frekvencie:

Košice-Dubník	100,30
Rožňava	88,60
Stará Ľubovňa	102,30
Trebišov	89,20

шы руськы молодежны пісні заспівали уж подля змодернізованой музичной управы, котру публіка прияла з великов вдяков і оцінила бурливим аплавзом.

Над выступлінями Александровців были покровителями президент републікы **Іван Гашпаровіч**, председа влады СР **Роберт Фіцо** і председа парламенту СР **Повол Пашка**, котрый ся ведно з председом КСК Зденьком Требульом особні зучастнив на концерті і дорогых гостів в Кошыцях привитав і поздравив.

Послідні співанкы „Розпрігайте хлопці коні“, „Катюшу“ і главні „Калинку“ публіка ведно із Александровцями весело співала, аж модераторови концерту **Михалови Гудакови** было тото вшытко барз чудне, обернув ся ку публіці з вопросом: „Наісто є ту в глядиску вельо Русинів, кідь так добрі співате“. Одповідьов був великый аплавз.

Домів сьме ся розходили радостно і з вдяков тым, котры тот 140-членный ансамбель під веджіньюм **плуковника Михала Александровіча Марушевского** ту меджі нас привели. Уж ся тишыме на далшу стрічу з Александровцями і на далшый прекрасный душевный зажьток.

Інг. Іван Фріцькый, Кошыці, фото автора.

ПОСЛІДНІЙ АПЛАВЗ ПРО СЕРГІЯ ГУДАКА

Кінцьом мая нас застигла барз смутна новина, кедь до нашой редакції пришли із ТАД-у наліпити на двері парте з текстом: **З великым жальом ознамуєме, же 29. мая 2009 як 44-річний од нас навикы одышов муж, отець, сын, брат, камарат, герець Театру Александра Духновіча в Пряшові – Сергій Гудак.** Під текстом датум послідного розлучія (5. юн 2009 в Домі смутку у Пряшові) – Смутяча родина і Театер А. Духновіча. **Вічная єму память!**

Сергій Гудак, герець ТАД народив ся 19. октобра 1964 в Пряшові родичам **Анні і Михалови Гудак** як другый сын із трьох (старшый **Александр** – знамый економ і молодшый **Михал**, знамый модератор). Вшыткы трьоми хлопці выростали в родині, де материнське слово родичів, котры походжали з русиньского села Руське (село упало за жертву Стариньской преграды) на Снинщїні, было в каждоденнім ужытку. Сергій Гудак уж в часі своїх гімназїялных штудій у Пряшові був активным членом театралного колективу Штудент,

Театру Александра Духновіча в Пряшові.
* * *

Пяты юн 2009, єденаста година дообїду. Пряшівський Дом смутку заповнений до послідного місця. На „сцені“ труна з нашым облюблєным герцьом **Сергійом Гудак**м обложена зо вшыткых боків великым богатством вінців, букетів розмаїтого квітя. В першых рядах за трунов родина - жена **Анна**, дівочка **Сашка**, маленькый сынок **Нікіта**, отець **Михал**, брата **Александр** і **Михал** з родинами, далша родина, колегове, камаратя, сокласници, знамы, любителі театру... До мікрофону звучать послідні слова на розлучку з добрым чоловіком. Знамый послідній сценарь, послідня режія, послідня премера... Може не было чоловіка, котрому бы не заблищали слызы

◀ Герець Сергій Гудак в грї *Дон Кіхот де ла Манш*

▲ Сергій Гудак в ролі *Калігулы*

якый на школі вів герець **Ігор Латта**, з котрым Сергій пізніше ведно грав на сцені. В 1985 році наступив як елев до тогдышнього драматічного колективу УНТ в Пряшові. По успішнім штудію на высшій школі Театралного уміня Карпанка-Карого в Києві, де выштудовав (1986-1990) і його брат **Михал**, але і многы герці ТАД, ся став скалным членом театралного колективу, на сцені котрого стояв высше двадцять років.

За 20 років на сцені Театру Александра Духновіча **Сергій Гудак** вычеряв много театралных постав. Режісеры го звыкли обсаджовати векшынов до комедїялных ролей. Сергій говорив, же уж собі на тот тренд привыкнув, але рад бы собі заграв і якусь важну роль. Перед пятьома

роками у єднім з розговорів прозрадив, же його сном є заграти собі Шекспірового Ромеа – „зробити Ромеа як небарз атрактивный тіп, жадный плейбой, то бы ся мі досправды любило“. Но тоты слова ся Сергійови, на жаль, не словнили, остали лем в подобі сна. Меджі його найвызнамнішы герецькы ролі належать **Бартоло** в *Барберови* зо *Севілі*, **Лацкан** в інсценациі *Агафія, попова дівка*, **Стецко** в *Чудных спросинах*, **Фалалей** в *Селі Степанчіково*, **Ондраш Махула** в грї *Непробуженый*, **Хронос** в *Ла музиці*, **Ісус Марія** в *Рівнині Тортіла*, **Осел** в грї *Дон Кіхот де ла Манш*, **Луко** в *Орхестрі Тітанік*, **Федор** в *Окреснім шпыталю*, **Ненад** в грї *Чуєш, мамо...*, **Парфен Роґожін** в *Ідіотови*, **Іля Іліч**

▲ Найближша родина Сергія Гудака, справа жена Анна зо сынком Нікітом і дівочков Сашков, коло ньой зліва отець Михал, першый справа найстаршый брат Александр а другый зліва наймолодшый брат Михал над гробом своего ближнього.

Телегін в грї *Дядя Ваня*, **Калігула** в грї *Калігула*, постава **Осифа** в *Ревізорови*, **Клещ** в грї *На дні*.

Герця Сергія Гудака люде познали нелем з професіоналной театралной сцены, але його красный мікрофонічний голос не раз чули і з розгласу ці телевізії, главні з народностного высыланя. Так само сьме го могли видіти у філмовых ролях у таких успішных філмах як, наприклад: *Zdivočelá země*, *Anjel milosrdenstva*, *Cesta do Budína*, *Četnické humoresky*, *Želary*.

В особі Сергія Гудака страчать наша єдина професіонална сцена доброго театрала, єдного зо сильной генерації герців, котрый належав ку міцній опорі колективу

в очах в моменті, як із коруша зазвучала за допроводу гітары співанка **УЛЕТАЙ СОЛОВЕЙ**...в поданю **Ладькы Бреговой**, геречкы ТАД. **Маріян Марко**, діректор ТАД кінчів свій послідній приговор при труні свого колеґы і камарата словами: **„Тот послідній аплавз патрїть лем тобі, Сергійо!“** – і затяпкав до мікрофону на повну силу. Ку його аплавзу ся придали вшыткы притомны і довго не переставали тляпкати. Порозуміли, же є то послідній аплавз нашому дорогому Сергійови. Най ті буде Пряшівска земля легка, дорогой Сергійо!

А. Кузмякова,
фото авторкы і з архіву ТАД

10. Духновічів Пряшів або русиньске слово на професіоналній сцені

Конкурс присвячений Дню Русинів на Словенську

На зачатку было СЛОВО... Слово, котре мате од памяти світа величезну силу. А в нашім припаді є то слово о то цінніше, же то є наше родне, материньске. Наше слово, котре веде великий бой о утриманя ся при жывоті, котре потребує од нас, його вживателів, велику і терпезливу роботу, жебы сьме го пестили, выпарадили до того найкрасшого розмаїтофарбного квітя і повышыли на педестал ку остатнім языкам на тім світі. Наше русиньске слово собі то повным правом заслужыть. Таку ідею сьме мали перед десятима роками, кедь сьме в РОС зачінали організувати Духновічів Пряшів – цілословенський конкурс в декламации русиньского поетичного, прозового і драматичного літературного слова. Не знали сьме ці у тій протехнізованій і проелектронізованій добі буде о презентацію русиньского слова інтерес з боку школярів, учітелів, родичів... А іщі ку тому, было то лем четвєртый рік по кодифікации русиньского языка (1995), просто в часі, кедь по русиньскы писаной літературы не був достаток. Но уж зорганізована першого річника Духновічового Пряшова нас посмілило і ясно пересвідчіло в тім найглавнішій, же інтерес о русиньске літературне слово ту є. І якраз то позітівне познаня нас вело допереду, до далшой роботы з цілєм презентації русиньского літературного слова. В 2004 році ся нам в РОС подарило вирішыти і далшый проблем - жебы собі школярі мали з чого выбєрати матеріал на літературный конкурс, выдали сьме першый **Зборник текстів про декламаторів умелецького читаня русиньской поезії, прозы і малых сценічных форм під назвов Материне слово гріх забывати (у зборнику на 128 стр. надрукована русиньска поезія, проза, малы сценічны формы од 33 русиньских писателів з цілого світа)**. Правда є, же тот зборник на даный час поміг, но в днешнім часі є така сітуація, же знова выникла потреба выдати далшый зборник з русиньскым репертоаром.

Юбілейный 10. річник Духновічового Пряшова, котрый ся одбывав якраз 12. юна 2009 на великій сцені Театру Александра Духновіча в Пряшові, сьме організували з цілєм нелем презентації тых найліпшых талантів русиньского умелецького слова, але і з далшым важным заміром. Зато, же дванастый юн собі словенскы Русины выбєрали за своє цілоштатне свято - День Русинів на Словенську, што было приятно і на недавнім 10. Світовім конгресі Русинів в Сербії і Хорватії (4. – 7. юна 2009), був юбілейный Духновічів Пряшів першыраз присвячений і тому нашому празднику. На святі сьме дали велику почливість материньскому слову в подобі русиньских поетичных, прозовых, драматичных і розповідных жанрів русиньской літературы.

На великій сцені ТАД вісїть образ Александра Духновіча в жывотній великості, під ним напис ДУХНОВІЧІВ ПРЯШІВ, ваза з букетом квітя а поза нього звїздочками освітлене небо. Звучїть русиньска гімна Я Русин був, єсьм і буду..., вшыткы люде вставают, з публікы на сцену выходить двоє школяриків в крою

і несуть русиньску заставу, стоять з нзов на сцені покы не дозвучать послідні тony гімны, потім заставу операють о лівый бік сцены, де оставать аж до самого кінця Духновічового Пряшова. На сцену приходить молодый модератор Владимир Чема (герєць ТАД) і вїтать выznamных гостів – Владимира Противняка, нового выконного

тайомника Світовой рады Русинів і председу РОС, Мгр. Анну Тренченіову, представительку одбору културы Пряшівского самосправного краю, Інґ. Веру Кухарову з Крайского школьського уряду в Пряшові, ПгДр. Анну Бымерову, ведучу Школьського уряду міста Пряшів, ПаедДр. Франтішка Данцака, віцеканце-

лара Грекокатолицького єпіскопского уряду в Пряшові, Маріяна Марка, дірєктора ТАД, Інґ. Петра Штефаняка, председу організації Молоды Русины на Словенську, Лаца Чікіго зо Словенской телевізії, Петра Суровку зо Словенського розгласу, редакторкы русиньского высиланя Радіа ПАТРИЯ Штефанію Левканічову і Сїлвію Зелінкову, Проф. Осифа Сипка, ЦСц, продєкана ПУ і члена выбору МО РОС в Пряшові, Марію Біцкову, председкыню МО РОС в Кошыцах, Власту Оцетнікову, председкыню МО РОС у Сніні, учітелів, културных діятелів, писателів, школярів і вшыткых участників 10. Духновічового Пряшова. По вступі і словах на привитаня В. Чема передавать слово В. Противнякови, котрый в мені Світовой рады Русинів і Русиньской оброды на Словенську вїтать вшыткых на юбілейнім святі русиньского слова. **„Сїмболічным є і факт, же 10. Духновічів Пряшів є о то святочнішый, же ся одбываєт 12. юна, якраз в день, котрый був выголошений за День Русинів на Словенську. За десяти років ся на сцені Духновічового Пряшова вычеряло до сімсто русиньских декламаторів, зазвучала велика сила русиньских поетичных, прозовых і драматичных творів од русиньских писателів. За того вам, дороги школярі, учітелі, родичі, вшыткым вам, котры сьте ся причїнили на приправі і реалізації дотеперішніх конкурсів Духновічового Пряшова, высловлюю з того місця щїры слова величезной подякы за вашу терпезливу і благородну роботу. Бо праві і вашов заслугов наш літературный конкурс русиньского слова здобыв велику популярность і став ся цінным шырїтелем нашого материньского слова“** – повів В. Противняк у своїм святочнім приговорі, котрым одкрыв юбілейный Духновічів Пряшів.

В. Чема позвав на сцену одборну пороту – русиньску писательку ПгДр. Марію Мальцовску, шефредакторку Інфо Русина Мгр. Анну Кузмякову, бывшы учітелькы русиньского языка Марію Джоґанову і Анну Мигальвову на чєлі з председом пороты Маріяном Марком, дірєктором ТАД.

▲ Русиньсков сїмболіков – гімнов Я Русин був, єсьм і буду і принесенов заставов зачінав юбілейный 10. Духновічів Пряшів на професіоналній сцені Театру Александра Духновіча в Пряшові. (Фото С. Лисінової).

Зачав 10. річник конкурзу найменшыма участниками од нултой категорії маленькых декламаторів аж по п'яту категорію дорослых. Русиньска поезія звучала з уст 18-ох декламаторів, де найвеце доміновали стишкы русиньскых писателів Осифа Кудзея, Штефана Сухого і Штефана Смолея. В окремых вікових категоріях русиньской прозы выступило девятеро участників, котры презентували твори наших писателів, як Миколай Ксеняк, Марія Мальцовска, Штефан Смолей, але і русиньскы народны повісті і приповідкы. Приемным спестріньом Духновічового Пряшова была категорія малых сценічных форм, в котрій ся представив Михал Пірник („готовый професіонал“ – повів М. Марко, председа одборной пороты о М. Пірникови) з Татраньской Ломніці зо сценков, ДК Сонечко (їх выступліня слідовали вшыткы участниці з напнутыма ухами і заостреныма очами) із Шарішского Ястрабя на челі з Мгр. Властов Сопковов (дістала ціну за обявность темы) і ДК із Колбовець на челі з Мгр. Осифом Вархоліком. У вшыткых театралных выступлінях резонувала тематіка зо жывота в школі і мімо ньой, але тыж приповідкова фантазія, котра школярів основных школ найвеце притягує. Высоко оцінила одборна порота і учасників категорії властной творчости, як наприклад Крістінку Березнянинову з Ублі із єй прозовым твором *Доволенка на Гаваю*, але і поезію *Сломин* Аннымарії Гніповой з Пчолиного. Одборна порота оцінюючі окремы выступы, окрема похвалы выразной і чістенькой декламації, нашла і слабшы місця, котры треба в будучности здоконалити. Но тото не є ниякый проблем, главне є, же у дітей є потяг до науки і ласка ку материньскому слову. Остаток ся дасть легко доучити. За свою роботу были наконець вшыткы декламаторы по заслузі оцінены, кедь модераторы завершалной части конкурзу В. Чема і Бц. Сільвія Лисінова ведно з председом РОС В. Противняком святочні выголосили выслідкы, передали ціны і діпломы переможцям окремых категорій. Кедь уж може вшыткы думали, же настав конець юбілейной акції, слідовав іщі єден красний і святочный акт – выголошіня лавреата 10. Дух-

▲ На фото успішный драматічний колектив Сонечко із Шарішского Ястрабя при перебераню ціны і діплогу од председы РОС В. Противняка (першыій зліва), справа С. Лисінова при выголошованю выслідкы.

новічового Пряшова. На повный голос зазвучали фанфары, модераторы приступили ку мікрофону і нараз ведно порядні наголос выповіли мено Ерік Гунар зо Стаціна. Свіжый лавреат Ерік як сістематічний участник конкурзу дістав од председы РОС В. Противняка красний образ, од С. Лисіновой діплом лавреата а ПгДр. Анна Бымерова з Містьского уряду в Пряшові му в мені пріматора міста ЮДр. Павла Гадяріго передала рівных 100 Евро (ціна пріматора міста).

Послідні слова вдякы з уст председы РОС В. Противняка належали модераторови конкурзу В. Чемови, орґанізаторкам С. Лисіновій а тыж А. Кузмяковій за сценарь і вшыткым притомным, котрых такой запросив на 11. Духновічів Пряшів. У завершалных словах В. Противняк потішыв іщі 4 школы, котры ся в найвекшій кількості запоіли в актівній участі на Духновічівім Пряшові, а то ОШ в Стаціні, ОШ в Шарішскім Ястрабя, ОШ в Колбівцях і Споена ОШ у Свиднику, котры за свою ініціатіву достануть од РОС вдяка Крайському школьскому уряду в Пряшові по 66 Евро.

ДЯКУЄМЕ НАШЫМ ДОБРОДИТЕЛЯМ

Орґанізатор акції – Русиньска оброда на Словеньску з того місця высловлює велике подякованя за добру сполупрацу і поміч при забезпечіню цін при участників

конкурзу, а то Містьскому уряду в Пряшові, пріматорови міста Павлови Гадяріму, його одбо-

уряду в Пряшові, одбору культуры Пряшівского самосправного краю, орґанізації Молоды Русины на

▲ Еріка Лабашова зо Шарішского Ястрабя ся на юбілейнім Духновічівім Пряшові представила з народным росповіданьом – Драга до Пряшова, з котрым выграла перше місце. (Фото С. Лисіновій).

ру школства, культуры і шпорту, Грекокатолицькому єпіскопови Монс. Янови Бабякови, Франтішкови Данцакови, віцеканцеларови Грекокатолицького єпіскопского

Словеньску і Здружіню інтелігенції Русинів Словеньска. Вшыткым вам велике ДЯКУЄМЕ.

Анна Кузмякова

► с. 8

► с. 7

Выслідкы 10. Духновічового Пряшова – 2009

0. КАТЕГОРИЯ – ПОЕЗИЯ

1. Даша Ілішкова, Снина, Ш. Сухый: *Руснак і граблі*
1. Матуш Міженко, Шар. Ястрабе, Ш. Сухый: *Стоморквовый снігуляк*
2. Матуш Зелінка, Кошыці, О. Кудзей: *Манажер*
2. Терезія Стрончекова, Свидник, Ш. Сухый: *Што оцінкы гваряць*
3. Анна-Марія Вархолова, Кошыці, О. Кудзей: *Самохвала*

0. КАТЕГОРИЯ – НАРОДНЕ РОСПОВІДАНЯ

1. Еріка Лабашова, Шар. Ястрабе – *Драга до Пряшова*

I. КАТЕГОРИЯ – ПОЕЗИЯ

1. Матей Тарча, Кошыці, І. Жак: *Ярь*
2. Якуб Зелінка, Кошыці, О. Кудзей: *Силацкы речі*
3. Марош Гомза, Свидник, Ш. Сухый: *Школярьова молитва*

I. КАТЕГОРИЯ – ПРОЗА

1. Сімона Чернакова, Мито под Дюмбером, З. Зелк: *Звіряча школа*

II. КАТЕГОРИЯ – МАЛЫ СЦЕНІЧНЫ ФОРМЫ

ОШ Колбівці – *Приповідка і Шіпковій руженці*
(Ціна за презентацію рус. слова)

II. КАТЕГОРИЯ - ПОЕЗИЯ

1. Станіслава Швабова, Кленова, Ш. Сухый: *Діялог із доджом*
1. Домінік Гоппей, Гуменне, А. Духновіч: *Жаба*
2. Біянка Саганова, Свидник, Н. Гвозда: *Співайце собі, дівчата*
3. Антонія Сташова, Колбівці, О. Кудзей: *Колегове*

II. КАТЕГОРИЯ – ПРОЗА

1. Тімеа Гарвілова, Свидник, Ш. Смолей: *Чія правда*
2. Крістіна Пельова, Стацін, *Статочный Русин* (русинська нар. повість).
3. Моніка Міхалкова, Свидник, Ш. Сухый: *Кедь ся ті на біду оберне*

III. КАТЕГОРИЯ – ФІГЛІ

2. Емілія Плавчанова, Шарішске Ястрабе, *Фіглі*

III. КАТЕГОРИЯ - ПОЕЗИЯ

1. Івета Ігнаткова, Убля, Ш. Смолей: *Нелегка вигарка*
2. Моніка Зрібкова, Свидник, О. Кудзей: *Жаборины*
2. Марія Хамілова, Шар. Ястрабе, О. Кудзей: *Овад і худоба*
3. Татяна Ванчікова, Бардйіов, О. Кудзей: *Овад і худоба*
3. Мірослава Танчакова, Пчолине, О. Кудзей: *Овад і худоба*

III. КАТЕГОРИЯ – МАЛЫ СЦЕНІЧНЫ ФОРМЫ

1. Михал Пірник, Пряшів – сценка
2. ДК Сонечко, Шарішске Ястрабе, *Снігурка*

III. КАТЕГОРИЯ – ПРОЗА

1. Вероніка Кучмашова, Кленова, М. Мальцовска: *Поточінка*
2. Вікторія Родакова, Бардйіов, М. Ксеняк: *Обаламутив шандарів*
2. Любіца Мудзова, Пчолине, Іван Кліма: *Смутный крокодил*
3. Людмила Петрікова, Шарішске Ястрабе, Ш. Смолей: *Юркова стовка*
3. Крістіна Юркова, Свидник, прип. – *Як качмар купив двадцять і пять буків*

III. КАТЕГОРИЯ - ВЛАСТНА ТВОРЧОСТЬ

1. Крістіна Березнянинова, Убля: *Доволенка на Гаваю*
1. Аннамарія Гніпова, Пчолине: *Спомин*

IV. КАТЕГОРИЯ – ПОЕЗИЯ

1. Ерік Гунар, Стацін, А. Павлович: *Горы, горы зелененькы*

V. КАТЕГОРИЯ – ДОРОСЛЫ

1. Квета Галасова, Новы Замкы, властна творчость

Повіли о Духновічовім Пряшові

По скінчіню юбілейного конкргу Духновічового Пряшова, котрый Русинська оброда на Словенську організувала того року уж по десятий раз, сьме ослвили дакотрых участників, главні таких, котры на нього ходять сістематічно. Хотіли сьме знати їх погляды на уровень тогорічного свята русинського слова, котре його організатори готовили з великов одповідностейов. Што повіли о недванім Духновічовім Пряшові, чітайте ниже.

Власта Оцетникова, членка ВВ РОС, председкыня МО РОС у Снині, але і організаторка окресного конкурзу Духновічового Пряшова:

Уровень попередніх двох річників Духновічового Пряшова ся мі виділа, же ішло веце о кількість участників а менше о якость декламації. Тогорічний юбілейный Духновічів Пряшів був правый opak, ішло веце о якость декламованых текстів. Наша сниньска організація МО РОС може быти досправды над міру спокійна, ведь участници з нашого окресу здобыли сім першых місц, два другы а ку тому і Лавреат Духновічового Пряшова ся став наш Ерік Гунар зо Стаціна.

Марія Джоғанова, членка одборной пороты 10. Духновічового Пряшова, бывша учітелька русинського языка в Шарішскім Щавнику, котра сістематічно готовила своїх школярів на цілословенський конкурз:

Перше, што ся мі найвеце любило на тогоріčním конкурзі, была велика дісціпліна вшыткых участників, іщі і тоты найменшы діточкы з матерскых школок ся прикладно справовали. На окремых выступлениях і уровни декламованых текстів каждого школяря было видно, кільки часу і добрых рад му присвятила його учітелька ці родич. Тогорічний конкурз був доказом того, кільки меджі нашыма дітми маме декламаторскых, театралных, розповідачскых і писательскых талантів, лем ім треба маленько помочи і одборні поради.

Ерік Гунар зо Стаціна, штудент Сукромной гімназіі в Снині, першый лавреат Духновічового Пряшова:

Кедь на юбілейнім Духновічовім Пряшові выголосили моє мено за лавреата, то був про мене порядный шок. Я то ниякраз не чекав. Кедь єм то дома повів родичам, барз ся тому радовали. І сокласниці в школі ня вшыткы

выобімали. Є то про мене незабытний зажыток. Красні вам дякую. Я дуже люблю ходити на тот конкурз до Пряшова і уж тепер ся тішу на його 11. річник.

Мігр. Штефанія Левканічова, редакторка русинського высыла-ня Радія Патрія в Кошыцях:

Вступна часть Духновічового Пряшова ня максімалні хопила за сердце, было то силне і емотівне. Высоко оцінюю выздобу сцены, ку тому тоты діточкы зо заставов і русиньска гімна, істо каждому і тому, хто абсолютні не познать Русинів, наповіли, же днешній день належав лем Русинам. Была єм участничков і попередніх річників, зато можу біланцовати і мушу повісти, же тот річник мав о вельо ліпшу уровень як попередні. По перше, декламаторы были ліпше приготовлены а за далше, цілкова уровень той акції была о вельо ліпша і достойніша. Было ясно чути, же є то юбілейный 10. річник. Дякую!

Peadr. František Dancák, vicekancelár Gréckokatolíckeho arcibiskupstva v Prešove:

Aj keď rusínske akcie pravidelne navštevujem, tak na takejto som po prvý krát a som z toho unesený. Malo to úroveň a silné národnostné cítěnie, spontánnosť tých detí ma priviedla do rozpakov. Vysoko oceňujem scenár Duchnovičovho Prešova, pretože si myslím, že bol nie že dobre spracovaný ale perfektne vypracovaný do poslednej bodky. Mrzí ma ale jedno, a to, že som tu nepočul ani jednu básničku od Emila Kubeka, ved' má nádhernú tvorbu a narodil sa pod rusínskym nebom. Dúfam, že to bude inšpirácia pre učiteľov a rodičov na druhý rok. Myslím, že naša malosť sa prejavuje tým, že nie vždy dokážeme byť dostatočne hrdí na významných ľuď, ktorí v živote niečo dokázali.

A. K. - С. Л.

Мощі св. Александра Невского были у Кошыцах

У неділю 31. мая 2009 у Православнім катедралнім храмі Успенія Пресвятой Богородици в Кошыцах было велике церковне торжество. До Кошыць пришла делегація Руської православної церкви на чолі з **Його Преосвященством Александром, єпископом Дмитровским**, вікарієм Московської єпархії. В делегації были і заступці Фонду Св. Всехвального апостола Андрея Первозваного із Москви. Делегація принесла до Кошыць мощі і ікону св. Александра Невского, жебы православны віруючі і други християне могли ся перед нима поклонити, помолити ся і просити св. Александра Невского о поміч. Делегацію іщі перед недобудованим храмом о 16.00 г. стрічали **архієпископ Михалівско-кошыцької єпархії – владыка Георгій** ведно з настоятелем Православного катедралного храму в Кошыцах **прот. Проф. ТгДр. Імріхом Белейканічом, к.н.**, продеканом Кошыцькым і Велького Кртіша **Мгр. Владиміром Спішаком** і другыма священиками.

Просторы недобудованого православного храму были іщі до приходу руської делегації заповнены вірниками, котры слухали прекрасный спів Православного катедралного хору під дірігованьом **Мгр. Славкы Рудачковой, ПгД.**

Мощі і ікона были выставлены в середині храму на красні управленім олтарику а при ним з обидвох стран стояли богословці Православной факулты.

При тій святочній події ся при співі священиків, хору і вірників служыв **Акафіст к Святому Александру Невскому**. Было то перше богослужіня хоць і в недобудованім храмі, но прекрасне. Притомны віруючі з великыма чувствами переживали першыраз тоту чудесну атмосферу, бо уж можуть ся молити і співати у своїм храмі. Про каждого то была велика радість. По скончіню Акафісту **Його Преосвященство Александр, єпископ Дмитровский** ся приговорив ку притомным віруючим. Припомнув, же Руська Православна церковь високо оцінює заслугы Св. Александра Невского як бойовника проти вшыткым напрателям Св. православія нелем зо западу, котры главні в роках 1241- 42 хотіли знищити в Руську Православіє і Руськый народ перевести на

інакшу віру. Пожелав православным віруючим на Словакії, жебы їх церьков при Божій допомочі ся і надале розвияла і зміцньовала а Православній парохії в Кошыцах успішно добудовати Православный катедралный храм Успенія Пресвятой Богородици.

▲ Недобудованый Православный катедралный храм Успенія Пресвятой Богородици.

Наш **Преосвященный Георгій**, єпископ Михалівско-кошыцької єпархії ся подяко-

вав дорогым гостям Руської Православной церкви за тоту історічну подію. Владыка розповів, же наша Православна церковь на Словакії преживать нелегкы часы, но вірить, же Господь Бог нам допоможе тото перекопати. При нашім новобудованім храмі мае тыж немалы проблемы, но за допомочі віруючих і добродителів тот храм поставиме. Наш владыка высловив таке радостне желаня, жебы **Святійшый Патріарха Московский і всея Русі Кіріла** прияв позваня і пришов на Словакію до Кошыць высвятити наш Православный катедралный храм Успенія Пресвятой Богородици. Руська делегація приобіцяла о тім інформовати найвысшы церьковны органы.

Вечор Руська делегація одлетіла шпеціалом до Москви. Кошыці не были єдиным містом, котре Руська Православна делегація з моцями навщівіла. Од середы 27. мая 2009

побывала у **Брні, Празі, Карловых Варах і в Пряшові**. Ту 31. мая 2009 од 10.00 години в Православнім храмі Святого Александра Невского ся при выставленых моцях служыла свята літургія. Пряшівскый православный храм ся визначає тым, же у православнім світі суть лем 3 храмы присвячены Святому Александру Невскому а то у Москві, Петрограді і в Пряшові. Руська Православна церковь приняла рішіня дати мощі і до пряшівского храму. Было то велике узнаня і оцініня того, же Православна церковь на Словакії знать охраняти правдиву віру Христову перед вшыткыма неприятелими православія, так як єй хранив сам Александр Невский в року 1241 у великій битві зо Шведами на **ріці Нєва**, подля котрой його назвали Невский.

Православны християне ся будуть все молити і просити:

„Святый благовірный великий княже Александре, моли Бога о нас“

Бо так сьме співали в Акафісті ку Св. Александру Невскому перед моцями і іконам в першы раз в нашім недобудованім храмі Успенія Пресвятой Богородици в Кошыцах.

Інг. Іван Фріцькый, фото автора.

▲ Погляд на духовенство

СВІТОВЫЙ КОНГРЕС РУСИНІВ WORLD CONGRESS OF RUSYNS

Резолюція делегатів 10. Світового конгресу Русинів, 4. – 7. 6. 2009 в Руськім Керестурі (Сербія) і Петровцях (Хорватія)

I. 10. СКР конштатує:

В часі од 9. до 10. Світового конгресу Русинів (СКР) Світова рада Русинів (СРР) виконала хосенну роботу, жебы підняла світове русинство і ршала його найважншы проблемы. На 10. СКР было притомных 82 делегатів (із 90 запрошених), котры заступовали 10 країн світа.

II. 10. СКР бере до увагы:

- 1.) Справы о діяльстві русиньскых орґанізацій з країн творячых членство в СКР, котры прочітали на Конгресі члены СРР за окремы країны.
- 2.) Справу о господаріну СКР за остатній період преднесену тайомником СРР п. Александром Зозуляком.
- 3.) Справу о діяльстві СРР преднесену председом СРР п. Павлом Робертом Маґочійом од 9. до 10. Світового конгресу Русинів і найактуальншых будучих задачах.

III. 10. СКР схвалює:

А) Комісії про роботу 10. Світового конгресу Русинів, в наступнім періоді до 11. СКР і председів окремых комісій:

1. Школьска комісія	Ксенія Медеші
2. Комісія про культуру	Миломір Шайтош
3. Комісія про літературу і видавательство	Владимір Дудаш
4. Комісія про духовну область	о. Михайло Холошняй
5. Комісія про економічний розвой	Мирослав Сіладі
6. Історічна комісія	Валерій Падак
7. Комісія про зрахованя жытельства	Владимір Противняк

Б) Комісії в часі реалізації 10. СКР:

1. Мандатна в складі п. Шайтош, Петрецький, Латтова
2. Волебна в складі п. Медеші, Кереканіч, Возняк
3. Пропозиційна в зложіно п. Крайковіч, Дзядык, Сзабо

В) За члена СКР:

1. Клуб Русинів і приятелів Підкарпатьской Руси з Чеськой републіки
2. Закарпатьскый областный благодійный фонд Русиньска школа з України

Г) За кандідата на членство у СКР:

- Московску русиньску орґанізацію Русиньске землячество Карпатьской Руси із Росії

Ґ) Зміну Станов (Статуту) СКР, а то:

- 1.) зміну в Статі 1 основны установліня пункт 2 „зміну адресы місця орґанізації СКР“
- 2.) зміну в Статі 3/А членство доповнити до пункту 4 „у новоприйманых членів становлює ся кандідатна доба на 2 роки“ зміну в Статі 3/А членство доповнити пункт 7 „СКР може уділити чесне членство“
- 3.) зміну в Статі 3/Б пункт 4 ревізор на „ревізну раду“ і доповнити „складать ся найменше із 3 членів окремых країн схвалених СКР, котры спомеджі себе зволять председу Ревізной рады СКР“.
- 4.) пропозицію делегатів 10. СКР выпрацьовати зміны Станов (Статуту) СКР і новы доповнены Становы СКР предложыти на схваліня 11. СКР в Мадярьску

Д) Зложіня новой Світовой рады Русинів, у складі котрой суть:

Николай Бобінець (Україна), **Наталія Гнатко** (Хорватія), **Андрій Копча** (Польща), **Маріанна Лявинець** (Мадярьщина), **Джон Ріреті** (Северна Америка), **Дюра Папуґа** (Сербія), **Александр Мошкола** (Чехія), **Владимір Противняк** (Словакія), **Юрій Фірцак** (Румунія). На своїм першім засіданю нова СРР зволила за председу СРР **Дюру Папуґу**, за підпредседу СРР **Маріанну Лявинець** а за тайомника СРР **Владиміра Противняка**.

В такім складі, доповнене о **Андрія Копчу**, буде оперативно працьовати ґреміум СРР. За члена Світовой рады Русинів (СРР) з правом голосованя був схвалений **Мартін Караш** із Словакії, председа (СФРМ) Світового форуму русиньской молодежи (з його повіріньом може го з такыма самыма правами заступити і підпредседа СФРМ).

Е) Ревізну раду СКР у складі: Заступці Хорватії, Румунії, Чехії. Мена предложать на СРР представителі уведжених країн до 30 днів од реалізації конгресу.

Є) За чесного председу СКР проф. Павла Роберта Маґочія.

Ж) У 2011 р. ся буде одбывати еденадцятый Світовый конгрес Русинів в Мадярьску.

Реалізатором конгресу буде орґанізація „Вседержавне общество русиньской інтелігенції ім. Антонія Годинкы“.

IV. 10. СКР укладать:

1.) Бывшому председови п. Маґочійови і тайомникови СРР п. Зозулякови передати новому веджіно СРР фінанчну, учтовну і писомну аґенду СРР до датуму реалізації СКР. В одношіно із тым інформовати членів о зміні адресы СРР.

Термін: **до 30. 06. 2009**

Одповідны: **в тексті**

2.) Обернути ся до президента і председы влады України із жадостьов о пріяты сполочной делегації СРР і русиньскых орґанізацій на Україні з цілём обговоріня проблематіки узнання карпатьскых Русинів за автохтонну націоналну меншыну на Україні.

Термін: **до 31. 08. 2009**

Одповідный: **председа СРР**

3.) В контактах з урядами Европской унії добивати ся узнання карпатьскых Русинів за автохтонну націоналну меншыну в кождей країні, де жыють Русины, жебы їм было ґарантоване право автохтонного народа. Дбати, жебы влады данных країн дотримовали вшыткы права декларованы Орґанізаційов спосных народів.

Термін: **рік 2009**

Одповідны: **члены СРР**

4.) Делеґаты конгресу через СРР ся обернуть до влады Польской републіки із жадостьов о узнання Акції „Вісла“ за незаконну. Зато пожадають і о направліня кривд зроблених польськым Лемкам, запричинених їх выселіньом в роках 1945 -1947.

Термін: **до 31. 08. 2009**

Одповідный: **председа СРР**

5.) Створити централну интернетову сторінку СКР і забезпечити, жебы была доповньована найважншыма інформаціями зо

жывота Русинів із каждой державы. Авторы (гаранты) того проекту суть Мірослав Будінскый а Мірослав Сіладі, котры до 30. 8. 2009 заведуть интернетову вебсторінку, яку окрема актуальных інформацій буде творити:

- Русинський интернет *Бізнiс Центр*
- Пресінформації на интернетовій сторінці *ruthenpress*
- Актуаліты за дослідну кампань перед зрахованьом людей в 2011 і 2012 році
- Діяельство Світового форуму русиньской молодежи

Термін: рік 2009

Одповідны: **п. Мірослав Будінскый, Мірослав Сіладі, Владимир Противняк, Мартін Караш і каждый член CPP**

6.) CPP вытворить із заступців окремых штатів СКР економічну комісію, яка буде сполупрацьовати на Русиньскім интернет *Бізнiс Центрі* і котра ся буде заподівати економічними вопросам (глядати меценашів, ословлювати успішных русиньских бізнесменів із окремых штатів), жебы економічно посилнити СКР. Наголосити CPP заступців з окремых штатів СКР.

Термін: до 30. 8. 2009 і безперерывно

Одповідны: **члены CPP**

7.) Членам CPP започати із своїма організаціями дослідну кампань перед зрахованьом людей у роках 2011 – 2012 в окремых країнах, де у великій мірі жыють Русины, з цілём што найвеще зконкретизовати кількість Русинів. Дбати на то, жебы на „счїтаціх гарках“ была уведжена колонка - народность Русин і материнський язык - русиньський. Кебы у документах на зрахованя тоты даны не были, треба ся обернути на владу властного штату і Раду Европы (ей комісію) о штонайскорішу оправу.

Термін: **каждый піврік і безперерывно до 2011**

Одповідны: **члены CPP**

8.) CPP попросити письмом Европску раду про меншины, жебы при зрахованю людей (2011 і 2012 р.) в окремых країнах, де у великій мірі жыють Русины, были приділены русиньскы активісты і позорвателі, доглядаючі на роботу комісії.

Термін: до 30.11.2009

Одповідны: **председа і члены CPP**

9.) За помочи CPP створити концепцію конкретной кооперації міджі школами, систематичного штудія русиньского языка і культуры в школах окремых держав, выміны штудентів, учітелів, помочи їм орґанізовати стрічі міджі нима у формі семінарів.

Термін: **од 01. 09. 2009 і безперерывно до 2011**

Одповідны: **члены CPP і Школьской комісії**

10.) На основі роботи Комісії на 10. Світовім конгресі Русинів і в наступнім періоді до 11. СКР, будуть до 30. 8. 2009 доповнены комісії о членів з каждой країны. CPP скличе самостатны засіданя комісій, котры приймуть головны задачі на період до 11. СКР.

Термін: **01. 09. 2009 і кварталні**

Одповідны: **члены CPP і Председове комісії**

Резолюція 10. Світового конгресу Русинів была схвалена делеґатами СКР в Руськім Керестурі (Сербія) дня 7. 6. 2009.

Підписаны членове пропозиційной комісії:

Мірон Крайковіч, Вань Дзядык, Янош Сзабо

▲ Новозволена Світова Рада Русинів на 10. СКР в Сербії під конець конгресу. На фото С. Лисіной справа: **Наталія Гнатко** (Хорватія), **Маріяна Лявинець** (Мадярьско), **выконный тайомник CPP Владимир Противняк** (Словакія), **Андрій Копча** (Польско), **Любомір Медєші вів волебный акт CPP, председа CPP Дюра Папуґа** (Сербія), **председа СФРМ Мартін Караш** (Словакія), **Юрій Фірцак** (Румунія), **Николай Бобінець** (Україна), **чесный председа CPP П. Р. Маґочій** (Северна Америка) і **Александр Мошкола** (Чехія).

► с. 3

слова. У представліню сьме виділи красну пародію на реальный жывот Русинів у наших селах.

ОЛЕНА ДУЦЬ ФАЙФЕР - ЛАВРЕАТКА ПРЕМІЇ А. ДУХНОВІЧА

Сучастьов конгресового програму было і славностне выголошіня лавреата Премії А. Духновіча. Тогорічнов лавреатков **Премії Александра Духновіча за русиньску літературу за рік 2008** од Надації Штефана Чепы, яку выголошує Карпаторусиньскый научный центр у США, ся стала вызначна лемківска писателька, професорка Яґелоньской Універзіты в Кракові і орґанізаторка русиньского руху у Польску **Олена Дуць Файфер** за збірку поезій „По обох боках слова“. Ціну авторці передав П. Р. Маґочій. Авторка довго готовила поетічну збірку, в котрій є велике чутя ку родному краю - Лемковині. Не хыбить там емотівне і моралне вызнаня ку смутній акції „Вісла“ у

Польску. Свіжий лавреатці ґратулуеме і жычіме „вічне перо“.

НОВЫЙ ПРЕДСЕДА СКР І CPP ІЗ СЕРБІЇ

У послідній конгресовый день, на 3. пленарнім засіданю делеґаты зволили нову **Світову раду Русинів (CPP)**, котра робить меджі двома конгресами. Словенсько мать у CPP двох членів із рядным правом голосованя **Владиміра Противняка**, котрый

▲ **Выступліня театру Дядя із Руського Керестура**, де одну із главных ролей собі заграв **М. Зазуляк**, редактор Руського слова, другый справа.

ся став і выконным секретарьом CPP і **Мартіна Караша**, котрый є членом CPP за Світове форум русиньской молодежи, якого є председом. Далшыма членами CPP суть: **Николай Бобінець** за Україну, **Наталія Гнатко** за Хорватію, **Андрій Копча** за Польско, **Александр Мошкола** за Чесько, **Джон Ріґеті** за Северну Америку, **Юрій Фірцак** за Румуньско, підпредседкыньов CPP є **Маріяна Лявинець** з Мадярьска, уж

традічні зато, же підпредседом ся ставать делеґат той країны, де ся буде одбывати далшыи СКР. **Значить 11. СКР ся одбуде у Мадярьску**. Председом СКР і CPP ся став **Дюра Папуґа** із Сербії (розговор із новозволенным председом будеме друковати в далшій чіслі IP). Титул **честного председы СКР** членове CPP уділили **П. Р. Маґочію**, бывшому председови СКР і CPP.

Делеґаты СКР в завершалній части схвалили пару актуальных змін у Становах і прияли резолюцію 10. СКР.

10. Світивый конгрес Русинів ся скінчив, зачинать тверда робота на полю русинства Віриме, же главным цілём вшыткых участників конгресу надале зістане возроджованя народностного усвідомліня Русинів цілого світа. Орґанізаторам 10. СКР належить велике **ДЯКУЄМЕ** за достойну реалізацію акції такого цілосвітового характеру.

Сілвія Лисінова, фото авторкы

ДЯКУЄМЕ, ОТЧЕ ДУХОВНЫЙ!!!

В селі Камюнка ся 24. мая 2009 одбыло 1. святе приїманя діточок 4. класы основной школы. В церкви св. Петра і Павла звучали русиньскы духовны пісні од русиньского писателя **Осифа Кудзея, о. Франтішек Крайняк** служыли церковнославянську службу Богу а окремы части і проповідь были в списовнім русиньскім языку. Прекраснім зажитком про вышиткых быв погляд на камюньскы діточки як співають святы співанкы, як ся молять **ОТЧЕ НАШ, БОГОРОДИЦЕ і ВІРУЮ**, як обіцяють служыти Христу Богу і зрікають ся планого духа, як декламують вшытко по нашому, як ся молили і бісидовали їх дідове і бабы.

Треба повісти, же при утримованю своєї ідентичности, нашої русиньской кул-

▲ Камюньскы четвертокласниці істо будуть довог памятати на своє перше приїманя в роднім селі. На фото в середині за діточками о. Франтішек Крайняк і його вірна помічниця жена і катехетка **Інг. Вера Крайнякова** (зліва).

туры є праві церьков і выходный обряд еден з найважніших факторів, котрый мать великий вплив на то, ці дане село собі

утримає своє русиньске походжіня або ся люде асімілюють і скорє ці нескорє будуть бісидовати по словеньскы. Є уж лем мало сел, де собі утримують свій стародавный обряд і не служать службу Богу по словеньскы. Єдним з тых сел є і наша Камюнка, на чім не малу заслугу маюць наш отець духовный Франтішек Крайняк.

За прекрасне 1. святе приїманя і за розвиваня нашої автентичной культуры, обряду, звиків і традицій, хочеме ВАМ, ОТЧЕ ДУХОВНЫЙ і ВАШІЙ ЖЕНІ ВЕРІ в мені Містной організації Русиньской оброды на Словеньску сердечні подяковати і выслвити ВАМ велику почливість. Бодай бы таких отців духовных было в наших русиньскых селах што найвце.

З великов вдяков МО РОС в Камюнци

В останнім часі мене зачали барз интересовати села на Спішу, в котрых жыють Русины, зато вас днесь, дороги читателі русиньской пресы, заведу до Словінок, окрес Спішска Нова Вес. У тім селі 24. мая 2009 была велика церьковна слава. Найвкешому на Спіші православному храму у Словінках было 10 років з того часу, кідь 30. юна 1999 храм Вознесєня Господня був славностні высвяченый Єго Высокопреосвященством **Николаєм** – архієпіскопом прашівським і Словакії. Село мать богату баницьку традицію, котра ся зачала іщі даколи в 12. ст. і находить ся у тій часті Словеньского Рудогоря, де ся до єдной рікы зливають два потічки – Порачський і Словінський і течуть ведно до Горнаду. Першы архівны документы о Словінках ся находять в кральовських документах Краля Людовіта з 1368 р. Ту є село называне як „VISLLO ABAKUK“. У 1460 р. ся в документах споминають два села - Вышні і Нижні Словінкы. Люде втоды векшынов робили в банях, де копали стріберну і мідяну руду. Дакотры тыж палили деревяне угля або в лісах рубали дерево. У 18. ст. зачали копати і желізну руду. Спочатку ту жыло невелике чісло Словаків, но у 14.-16. ст. ся із Седмоградьска через Подкарпатьску Русь приселило вельо людей – Русинів, котры зо собов принесли і свою народну культуру, обычаї і свою „руську віру“. Тота векшыновым впливом змінила релігійный характер обох сел і перекрываеть латинський ритуал выходным обрядом. Спочатку ся обидві села розвивали самостатні, но у 1943 р. ся споїли в єдно село Словінкы. Баництву і гутництву ся в Словінках добрі дарило аж до 90. років минулого сторічя. Потім з економіцьких причин зачало упадати аж так, же 30. юна 1993 вышов з бані з під землі останній фурик мідяной руды. Тым ся скінчила славна історія баництва і гутництва в Словінках. Днесь Словінкы маюць 1862 жытелів. З того чісла ся ку православній вірі голосить 807 вірників, ку грекокатолицькій – 490 а ку католицькій вірі - 439 вірників. Іщі в недавній минулости міджі вірниками і церьквами были вшылякы незгоды. Днесь староста села **Михал Пачан** ведно із духовныма отцями - **Мітр. Петром Качмарьом** за православну церьков, **Мітр. Владіміром Варгом** за грекокатолицьку церьков і **Тхіс. Штефаном Костурком** за римокатолицьку

Православному храму в Словінках 10 років

церьков вытворили благоприятны условия про нормальный живот християнів в интересах екуменицького зєдночованя церьквей. З погляду народностного – у Словінках жыють лем Словаци, хоць і при останнім зрахованю людей у 2001 р. ся ку русиньскому материньскому языку пригосило 122 жытелів, Міджі собов і з нами на селі і при церькви ся говорило „по нашому“ – по русиньскы. В їх бісіді было чути такы слова як: хліб, молоко, капуста, корова, за водов, при потічку, на

▲ Панахіда за помершыми. В середині справца парохії **Мітр. Петер Качмар**.

бережку і другы. Найчастішы мена хлопів: Михал, Осиф, Андрій, Петро, Василь і другы. Презвіска бывають: Пачан, Тулей, Семан, Гудак, Дьорко, Лучанський і другы. Дівкы співають такы співанкы, як напр.: Бодай тя, шугайко, тельо било зимніць. кельо по Словінках мурованых півніць. Іщі і тоты розговори з молодыма невістами при церькви нам нияк не припоминали, же сьме міджі „Словаками.“

Уж коло 8. години рано ся около церькви зачали сходити люде і процесії з околитых сел. На штаціоні в Кромпахх при автобусі до Словінок ем стрітив дас 6 жен, котры были аж з **Меджілаборець**. Похвалили ся мі, же ідуть до Словінок на церьковны ославы, бо їх отець духовный **Мітр. Іосиф Барберчак** написав про словінську церьков з нагоды 10 років од высвячїня прекрасну ікону, як дар од Лабірчанів. Іщі мі припоманули, же то є тот священник, котрый буде мати при святій літургії казаня. Подля означїня авт было знати, же ту

суть вірници православных парохій із **Смолника, Вернара, Попраду, Койшова, Спіської Новой Вєсі, Пряшова, Кошыць, Бардійова, Старой Любовні** і з другых парохій. Найвкеша на Спіші.

Православна церьков у Словінках перед святых літургійов была цалком переповнена, люде слухали Службу Богу і коло церькви, бо просторы ту были добрі озвучены. Вшыткы церьковны обряды і святу літургію отправляв діректор прашівської православной епархії **прот. Доц. Александер Цап, Цсц.** ведно із далшыма 16 священниками. На хорші прекрасно співали по церковнославянськы здружены хоры православных парохій із **Свидника, Вернара, Смолника і Словінок**. По літургії був обхід коло церькви і панахіда за помершыми, котры мали немалы заслугы в животі Православной парохії у Словінках. Настоятель храму **Мітр. Петер Качмарь** на кінці оцінив тых людей і організації, котры ся перед 10 роками найвце заслужыли на будованю прекрасного православного центра, абы ся ту могли стрічати нелем віруючі Русины но і другы люде. Міджі оціненыма были: **Інг. Штефан і Ян Ковалчіковы і їх сполочность LeSTI, s.r.o., Сельський уряд і старостове Владіслав Фріц і Михал Пачан, Поземкове сполоченство Нижній і Вышній урбаріат і многы podnikатели.** Отець духовный высловив велику вдяку вшыткым Словінчанам, котры добровольно помагали при будованю храму нелем роботом но і фінанчныма дарами. Цалком на конєць ославы притомны могли заїсти смачный гуляш од словінських кухарок. І на гостині было приємно слухати словінську русинчїну, але і другых сел Спіша. Мі в голові втоды перескочила така думка, же як добрі кідь нашы церькви організують такы свята, бо нашы Русины ся ту чують досправды як міджі своїма і не маюць ниякых забран высловити свій погляд може і на найдіскутованішы вопросы днешньої doby. Не баную, же ня вітер заніс до Словінок. Спознав ем в якых тяжкых народностных условиях жыють нашы Русины. Тішу ся холем з того, же Словінчане не забывають на свою бісїду, на нашу „руську віру“ а при зрахованю людей у 2011 р. може собі спомянуть на своє коріня і до счїтацого гарку собі запишуть народность **Русин**.

Інг. Фріцькый Іван

СТАРЫЙ ПРЕДСЕДА ПРИВИВ ЗА СЕБЕ МОЛОДШОГО ПгДр. Михал Калиняк на челі пряшівской МО РОС

В підвечір 18. юна 2009 зышли ся на малій сцені ТАД-у в Пряшові членове Містной організації РОС у Пряшові на своїй вырочній членській сходзі. Малу сцену нашого театру обвішану чорным полотном розяснила наша фаревна сімболіка – русиньскы заставы, образы русиньского будителя А. Духновича і на біло позакрываных председницькых столах русиньска влайочка. За председницькый стіл перед пряшівскыма Русинами засіли членове выбору МО РОС – **Петро Крайняк, м.л., Сільвія Лисінова**, председа пряшівской МО РОС **Федор Віцо** і **Владимір Противняк**, председа Русиньской оброды на Словеньску, член і выконный тайомник Світової рады Русинів. По гімнічній пісні Подкарпатській Русины... С. Лисінова привитала вшыткых притомных, меджі нима і **ПгДр. Михала Калиняка**, порадоцю підпредседы Влады СР **Душана Чапловича, Федора Барну**, закладателя пряшівской МО РОС і довгорічного культурного діятеля і публіцисту, **Інг. Веру Темковіцову** за Містську організацію Матиці словеньской у Пряшові і інших. Потім преднесла Справу о роботі пряшівской організації за дотеперішній волебный період, значіть од 2007 року по сучасность. Таки акції пряшівской МО, як Меджінародный турнай в мініфотбалі (Мукачево 2007), Дні русиньскых традицій (2007 і 2008), Віфлеємський вечор (2007 і 2008), Русиньскый сілвестер (2008), Выстава Мы РУСИНЫ в Празі (2008), мітінг о принавернутя Руського дому Русинам і многы інші ініціативы (навернутя розгласу до Пряшова) свідчать о тім, же робота пряшівской МО РОС была оживлена і розбігла свою путь. Лем бы ся жадало росшырити і спротаговати тоту роботу меджі шыршы масы людей, бо у Пряшові є богатый потенціал русиньской інтелігенції, суть ту два єпіскопства – грекокатолицьке і православне, професіональны колективы – Театер Александра Духновича і ПУЛС, Музей русиньской культуры, Інштут русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты, редакції Інфо Русина і НН, на высокых ці середніх школах у

Пряшові штудує много молодежи з русиньского регіону і т. д.

Председа МО РОС **Федор Віцо**, окрем іншого, росповів притомным о періпетіях коло Руського дому в Пряшові, де бы ся могли сходити Русины вшыткых вікових категорій. Могли бы, кебы!.. Кебы вшытко ішло по порядку, кебы люде не робили підводы, кебы ся до Руського дому вернув назад такий богатый культурный живот Русинів, як то было даколи. Я сама памятам, як сьме в часі штурдій на высокій школі систематічно ходили до Руського дому на русиньскы дискотеки і многы інші акції. Якраз під стріхов Руського дому сьме ся мы, Русины, спознавали, контактовали, ту зачінали многы приятельства, першы ласкы... При помыслію на минуле і порівнаючі зо сучаснов ситуаційов є з того смутно істо нелемі. В одношію з таким ставом коло Руського дому Ф. Віцо прочітав проголошіня окламаных людей і текст трестного ознамліня на сучасне веджіня Руського клубу 1923 під веджіньом **Штефана Секерака** про підозріня з фалшованя документів, котры мали за наслідок неоправнене здобытя (маєтку) будовы Руського дому. За такий почін голосовали вшыткы притомны членове МО РОС в Пряшові.

Позітивным приносом того засіданя было тыж, же МО РОС ся розросла о 4-ох новых членів (**Михала Калиняка, Яна Лілека, Ярку Сисакову-Саболову і наймолодшого члена Мартіна Долігала**).

До нового выбору МО РОС было зволено аж 9 членів (на розділ од попередніх 7): **Федор Віцо, Мгр. Петро Крайняк, м.л., ПгДр. Михал Калиняк, МУДр. Василь Янко, Бц. Сільвія Лисінова, Інг. Дімітрій Крішко, Проф. Осиф Сипко, ЦСц., Інг. Осиф Орловський і Мгр. Владимир Чема**. Дозорну раду творять **Андрій Гнат, Мгр. А. Кузмякова і Л. Біланінова**. Выбор не было аж так тяжко выбрати і зволити, гірше ся то на зачатку явило з будучім председом пряшівской організації, бо Ф. Віцо уж скорє авізовав, же не кандідує на далшій період. Уж то так вызерало і вісило лем на гачку, же

останеме начісто без председы, але в моменті ся ситуація змінила, кець молодой і амбіціозный – новый член МО РОС М. Калиняк, котрого до організації привів Ф. Віцо, дав згоду, же кандідує на председу. А так ся і стало, же **на чело пряшівской МО РОС быв єдногласні зволений ПгДр. М. Калиняк, котрый ся тым став і рядным членом КВ РОС**.

▲ В оброді выникать нова традиція, же одступуючий председа собі приводить наградника. Зачав з тым Ф. Віцо, бывшій председа МО РОС в Пряшові, котрого наградив новый ПгДр. Михал Калиняк.

Притомных членів, новозволений выбор і нового председу пряшівской організації поздравили на засіданю і председа РОС **В. Противняк**, котрый, окрем іншого, інформовав о недавнім 10. Світовім конгресі Русинів, о ситуації народностного высыланя Радія Патрія, о МК СР схвалєных проектах РОС на культурны активіты в 2009 р. (пряшівській МО РОС з того дано на три акції 720 Евр), акціях до зрахованя людей, як і о інших актуалных вопросах з ділні РОС. Высловив надію і віру в добру сполупрацу з новым выбором МО РОС, понукнув помічну руку при сполучнім ділі а наконець вшыткых пряшівскых Русинів позвав на 47. Фестівал культуры і шпорту до Меджілаборець (27.-28. юна 2009).

Чоловік найвеце бісідує о тім што го болить, што му хыбить, што бы хотів змінити... Така была і діскузія на членській громаді у Пряшові, де доміновала вічна тема Руського дому, о котрій бісідовали **Мгр. Г. Бескид, МУДр. А. Бандура, Г. Сливкова**, котра понукла і активну поміч новому выбору, і інші. **Ф. Барна**, як закладаючий член пряшівской МО, споминав на сполупрацу з Матицов словень-

сков, як ся організували акції, на котры ся взаємно позывали. Повів тыж, же не є простор, де бы ся сходили єднодумці. Мав на мысли творчій актив, на котрім бы мож было реаговати на актуалны проблемы Русинів. Радив, же така діскузія бы ся могла одбывати холем раз до тыждня в канцеларії РОС у Пряшові. „Бо помалы ся бжыть 20. річниця од взнику РОС а не є кому зробити аналізу дотеперішнього діятельства організації“ – конштатовав Ф. Барна. Членську громаду пряшівскых Русинів в мені председы Містської організації Матиці Словеньской **ПгДр. Ладіслава Матіска** поздравила і **Інг. Вера Темковіцова**, повіла, же ся тішать на далшу сполупрацу з новым выбором МО РОС, пожелаала му много сил до будучой роботы і наконець позвала вшыткых на акцію Фолклорный Пряшів (25. – 27. юна 2009 на пішу зону до Пряшова).

Істо сьте але зведавы на нового лідра пряшівскых Русинів.

М. Калиняк є 28-річний молодой чоловік. Выштудовав політологію. Походжеть з Меджілаборець. Од 2004 р. преднашеть на Пряшівській універзіті і од того самого року робить на Містськым уряді в Пряшові. В минулости быв посланцьом містського заступительства в Меджілаборцях. Робив асистента председови парламенту Йозефови Мігашови. І в сучасности робить на Містськым уряді в Пряшові, преднашеть на універзіті, є порадоцю підпредседы Влады СР Душана Чапловича, немало часу присвячує публікачній роботі. Пише до різних новинок і часописів. Є членом редакцной рады магазину Справодай територіальной самосправы і експертом Унії міст Словеньска.

Наконець ся мі жадать додати, же кець такий молодой і школований Русин, як ПгДр. М. Калиняк, проявив ініціативу робити на русиньскім полю, тішыть ся на сполучну роботу, вірить в конкретны выслідкы, треба го в тім у повній мірі підпорити. Першым нетрадічным кроком помочі быв почін старого председы Ф. Віцо, котрый сам привів до організації за себе награду. Іщі таке не бывало, може в оброді зачінають нова традиція, котра є годна наслідования.

Анна Кузмякова, фото авторкы

Робота молодых людей, їх сила хотіня, модерный дух, нова форма работы заложена не на основі приватных аверзій з минулости (як ся то стало трендом у інших русиньскых організацій на Словеньску), але будованых на конкретных темах і проблемах Русинів, за так короткый час выбудовала в організації важность і решпект у інших міцнішых організаціях на Словеньску. А тото потвердили і на 4. СФРМ, на якім были вшыткы участниками і делегатами по першыраз. Організацію перед делегатами із 8 штатів СФРМ представив і презентовав ей председа **Інг. Петро Штефаняк**, він повів, же молоды люде на Словеньску маюць великый інтерес о русинство і же організація є одкрыта кождій можній сполупраці і кождому Русинови. Далє звыразнив головны візії, цілі і задачі м. Р, а тыж інформовав о акціях, котры уж зреалізували м.Р і котры лем іщі готують на тот рік. А в непослїднім ряді вказав лоґо м. Р, интернетову сторінку, як і іншый пропаґачный матеріал. По тім настало тихо. По ним пришов великый аплауз і высловы зачудованя. Єдным словом наша, до того часу не аж так знама організація, очаровала вшыткых, што потвердив і єден із організаторів СФРМ Миколай Медеші із Сербії: „Можу повісти, же словеньска делеґація ся достойні і ексцелентні приготвила на днешнє рокованя і їх презентація не мать хыбу. Мы сьме таке дашто не приготвили, єднак сьме на то не мали час, бо сьме ся заподівали організованьом СФРМ, а за далше мушу повісти правду, же мы не маме аж так выпрацовану концепцію як м. Р.“ Його слова потвердили і іншы делегаты. З того выпливать, же наша організація была єднозначні найліпше приготвлена на цілосвітове форум. Но не є то лем о хвалі, бо ту є потрібне звыразнити іщі єден факт, а то, же молодой Русин потребує нелем почути співналежность, но докаже веце прияти конштруктивну критіку, котра го істо буде мотивовати до далшой работы. О работі в інших організаціях розповіли **Светлана Петрецька** з Румунії, **Будимір Сабодайко** із Сербії, **Меліта Вашаш** з Хорватьска і **Андрій Трохановскый** з Польска. Ту мож повісти, же каждая країна пришла до СФРМ з дачім новым, інтересным, но на єднім ся згодли вшыткы, а то: **взаємна**

Мартін Караш на челі Світового форуму русиньской молодежи

Паралерно із 10. СКР засідало і 4. Світове форум русиньской молодежи (далє СФРМ), котре ся одбыло 5. 6. 2009 у сербскім Руськім Керестурі. Наша делеґація молодых Русинів в складі: **Інг. Петро Штефаняк**, председа молодых Русинів на Словеньску (далє м. Р), **Інг. Мартін Караш**, член ВВ м. Р, **Катаріна Фурінова**, членка ВВ м. Р, **Мґр. Івана Сівулькова**, членка м. Р і **Бц. Деніса Марґетова** (абсолютка бакаларьской работы о Русинах на Горіґроню) істо на пути до далекой Сербії ани не подумали, який успіх їх там чекать. Но як то уж в животі ходит, жадный успіх ся не родить лем так. А так то было і у наших молодых людей. Жебы могли быти участниками такого значного світового фора, мусили, або ліпше повіджено хотіли зробити кус хосенной работы на полю русинства на Словеньску. Про інтерес, організація м. Р. выникла лем кінцьом минулого рока, 7. фебруара 2009 ся одбыв ей 1. цілословеньскый Сейм м. Р, но за так короткый час собі вытворила міцне русиньске молоде ядро на Словеньску.

підпора і сполупраца вшыткых організацій. Темов засіданя была і взаємна выміна контактів, надвязаня сполупраці меджі окремыма

зо школ, а хто ей хоче знати, так ся ю мусить учіти. Но родну бісїду ся не треба учіти, бо она бы мала виходити з нашої

▲ *Погляд на участників 4. Світового форуму русиньской молодежи, зліва: Анабела Мілетічова, експертка про молодежний рух із сербского Белеґраду, делеґація молодых Русинів із Словеньска: К. Фурінова, П. Штефаняк, Д. Марґетова, М. Караш і І. Сівулькова. За ньюв делеґація молодых Русинів із Польска: А. Трохановскый і Славко Хомяк.*

русиньскыма організаціями, главні в области цестовного руху, русиньской культуры, продовжованя меджінародных літніх таборів, пропаґачных активіт ітд. Потім пришло далше „бум“, кідь **Марія Сілвестрі**, делеґатка за Северну Америку (т. ч. жыюча на Словеньску) зачала презентовати їх організацію по анґліцькы. Вшыткы притомны ей выслушали, бо думам, же днешь уж ніхто з молодых школованых людей не мать проблем порозуміти по анґліцькы, но і так ей презентація русиньской організації по анґліцькы мала неґативный одзв. Як першы ся ку тому высловив **Штефан Чепак** із Підкарпатя, котрый повів: „Я думав, же іду на русиньскый Світовий форум і же учю русиньску бісїду... І кідь розумлю по анґліцькы, так є то ганьба, же ту днешька бісїдуєте по анґліцькы. Ку дідовізні Русинів належить наш шумный русиньскый язык. То, же молоды люде не знають азбуков писати, ся іщі дасть порозуміти, бо ся в послїднім часі витрачать

сердця...“ За свій выслов здобыв великый аплауз, котрый лем потвердив, же молоды люде люблять і хотять бісїдовати по русиньскы. А так далє ся продовжовало уж лем по русиньскы. Барз емотивный выступ мав **Василь Пукіш**, делеґат за Україну, котрый повів: „Я вас прошу, помогте нам на Україні слободно дыхати!.. Прошу вшыткых участників СФРМ, жебы ту днешька была приятна єднозначна позиція ку нашій нелеґкій ситуації на Україні. Уж довгы рокы єм періодічным участником СФРМ, но іщі ніґда єм так не просив як днешька, жебы ся штось зробило про Русинів на Україні. Бо, вірте, же ситуація у нас є веце як важна. Терпиме асимілачным репресіям, выґражаньом і переслідованьом од Українців. Тото не є демокрація вєдь в послїднім часі не можу высловити ани свій погляд, бо мам родину і маленьку дітину а бою ся... Уж сьме спробовали вшыткы можны способы, обернули сьме ся на компетентны уряды

на Україні, на Світову раду Русинів ітд. Но ніхто нам не поміг і ніхто не блаґав за так природный і суверенный яв, який є узнання народности Русин на Україні“.

По його высловах запановав смуток і было барз чути, як ся молоды люде знають вжыти до ситуації на Україні. Тото оцінюю за велике ґесто молодых Русинів, бо нелем же зачала пановати емпатія на сучасну ситуацію там, но тота важна тема гнедь выкликала діскузію ку дештруктивным поступам Українців в одношію ку Русинам. Різны ідеї, планы і конкретны пропозиції, котры были потім залучены до Резолюції, доказовали, же молоджава мать дяку і хоче помочі нашим братам на Підкарпаті. Так, як ся у животі черять добро із злом, так было і на засіданю 4. СФРМ, великый ентузіазм, дяку до работы, перфектны ідеї ітд. вычеряв знова смутный факт, який было, же ніхто з притомных не мав Становы СФРМ. Наша делеґація была з того смутна, бо як новий член СФРМ хотіла знати обсяґ Станов, но тоты там не мав ніхто. Настала ситуація выґварок, же Становы мать тот або тот, но у фінальній верзії їх не мав ніхто. Наконєць ся нашла єдна „добродителька“, котра повіла, же Становы мать дома в електронічній подобі а докінця, же суть уж і переложены до анґліцькой верзії і же гнедь по скончїню СФРМ їх порозпосылять кождій організації... Но подля потвердженьх інформацій, тоты Становы не суть до днешнього дня. Зато быв повірений М. Караш, жебы были проконзултваны стары Становы (кідь ся найдуть), доповнены о новы пропозиції і жебы вшыткы членове новозволеного Выконного органу СФРМ вытворили новы Становы СФРМ, котры будуть на найближшій 5. СФРМ схвалены. Но цілково є потрібне повісти, же на тім світовім форі в кождім припаді пановала демокрація, толерантность, мудрость і решпектованя розмаїтых поглядів.

Резултат волеб

В завершалній части засіданя было зволене нове веджіня СФРМ. Делеґаты до выконного органу СФРМ зволили: **Мартіна Караша** за Словеньско, **Василя Пукіша** за Україну, **Андрія Трохановского** за Польско, **Будиміра Сабодайка** за Сербію, **Марію Сілвестрі** за Северну Америку, **Мірослава Сзеґедіґо** за Хорватьско і **Юліюса Фірцака** за Румуньско. Тоты членове собі потім

за голову звалили **Мартіна Караша** з **Словеньска** а за підпредседу **Василя Пукіша** з **України**. Мартін Караш ся тых став і рядным членом Світової ради Русинів за СФРМ із правом голосованя.

**Инг. Мартін Караш,
новозволеный председа СФРМ**

Народив ся 22. януара 1985 у Старій Любовні, но і так фурт твердить, же його родным селом є і буде русинське село Камюнка, старолюбовняньского окресу. По студіях на Обходній академії у Старій Любовні, успішно закінчив студію на факулті Европских студій і регіонального розвою Словеньской польногосподарьской універзіты в Нітрі, де здобыв того року титул інженер. В році 2004 ся став ведучім 57-річного фолклорного колективу Барвінок у Камюнці, котрый є носительом русиньского фолклору. М. Караш був єден волебный період посланцьом Сельского заступительства у Камюнці, в 2005 році був єдним із закладателів Містной організації РОС у Камюнці, де ся став і ей председом, котрым є дотеперь. В 2006 році ведно із І. Сівульковов здобыв титул Лавреата цілословеньского конкурзу Співы мого роду, котрый організує Русиньска оброда на Словеньску, на кошыцькім фолклорнім фестивалі CASSOVIA FOLKFEST 2007 здобыли діплом за злате пасмо. В 2008 р. був повірений Русиньсков обродов на Словеньску заложыти цілословеньску молодежну організацію молоды Русины, у котрій був потім зволеный до Выконного выбору. В сучасности є і членом Координачного выбору РОС, активным дописовательом Інфо Русина, організатором різних культурно-сполоченьских акцій як: Дні русиньских традицій в Камюнці або Камюньскы вечуркы. В непосліднім ряді є визначным шырительом і пропагатором русиньского фолклору, традицій і ідентиты. 5. 6. 2009 ся став председом СФРМ, з той нагоды сьме ся го опросили:

Якы мать чутя по зволіню до функції председы СФРМ?

Є то про мене честь, но в першім ряді чую велику зодповідность, бо СФРМ є наднародностне сполоченство а мало бы быти гарантом будучности і далшого розвою русинства. А жебы так і было, треба зодповідні вести тоту орга-

нізацію. Далє собі думам, же і тым ся іщі веце спровогають Русины на Словеньску і ціле Словеньско. Пропагація є в днешнім часі, головно теперь перед зрахованьом жытельства, барз потребна і таким способом мож притягнути веце туристів на Словеньско. Тот факт бы собі мала усвідомити і наша Влада, або різны самосправы при підпорі грантів і вытворити ліпшы условия про народностны меншыны, як і про наше форум.

Якый першыи крок зробиш з позиції председы СФРМ?

У першім ряді є важне переполіти вшыткы русиньскы організації, жебы сьме могли ведно рішыти проблемы, контаковати ся, черяти собі свої погляды, указовати на хыбы, проблемы, котры треба флексібілні рішыти в окремых штатах. Значить, першыи крок буде вытворіня интернетовых сторінок СФРМ, де буде напрограмованый діялог і переполіня на каждого члена. Треба, жебы сьме здобыли іщі веце контактів і новых партнерів. Далшым кроком є, жебы вшыткы організації мали чім скорше Становы, котры будуть переложены і до англійского языка, жебы ся нима могли рядити. А в непосліднім ряді є потрібне русинство розвивати вшыткыма доступныма модерныма формами, як популярна музика, модерне уміння і т. д., бо не треба быти конзервативныма, але внести до русинства модерного і нового духа.

Што ты на форумі найвеце преквапило а наопак найвеце скламало?

Быв єм прекваплений з того великого смаку молодых людей робити і ангажовати ся до різних активіт. Чув єм у вшыткых участників велике русинське сердце а то є основа вшыткого. Потішыли ня розумны рішіня у даных темах. Не можу повісти, же єм з дачого скламаный, самособов, же фурт є што выліпшовати, но скорше ня преквапила ситуація Русинів на Україні. Думам, же їх намагы треба і нам підпорити. З мойой позиції ся буду ангажовати у тім, жебы сьме ім там помогли. Тых вірю, же до будучности ся нашым членом стане і організація молодых Русинів з Руська. Бо мы сьме і будеме одкрыты вшыткым!

Новозволеному выконному органу СФРМ на челі із його председом до далшой работы жычіме вельо творчой работы, ентузіазму і вічно молодого русиньского духа.

Текст і фото Сільвія Лисінова

Резолюція делегатів 4. Світового фора русиньской молодежи

4. – 7. 6. 2009 в Руськім Керестурі (Сербія) і Петровцях (Хорватія)

I. 4. Світове форум русиньской молодежи (далє СФРМ) схвалює:

- A) За члена СФРМ:
1. Молодежну організацію Общество Русинів із Чеськой републікы.
 2. Організацію молоды Русины з Словеньска.
- B) Створити централну интернетову сторінку СФРМ і забезпечити, жебы была доповньована найважнішыма інформаціями молодых Русинів із каждого штату.
Одповідна: Молодежна русиньска організація із Румунії
- V) Переклад Станов СФРМ до русиньского і англійского языка.
Одповідны: Організація молоды Русины з Словеньска і США
- Г) Реалізацію Русиньских молодежных таборів:
- 2010 р. на Україні,
- 2011 р. у Сербії.
Одповідны: Председа СФРМ і організації гостючих країн
- Г) Забезпечіня пропагачного матеріалу о народных сімболах Русинів про вшыткы членьскы організації. Тым започати дослідну кампань перед зрахованьом людей у роках 2011-2012 в окремых штатах, де жыють Русины.
Одповідный:.. председа СФРМ
- Д) Сполупрацу із вшыткыма русиньскыма організаціями в окремых штатах. СФРМ Закликує до сполупраці вшыткы русиньскы організації світа.
- Е) Членів Выконного органу СФРМ у складі:
Андрій Трохановський – Польско
Будимір Сабодайко – Сербія
Марія Сілвестрі – Северна Америка
Мірослав Сзегеді – Хорватьско
Юліус Фірцак- Румуньско
Мартін Караш – Словеньско
Василь Пукіш – Україна

Выконный орган СФРМ собі за председу зволив **Мартіна Караша** з Словеньска, за підпредседу **Василя Пукіша** з України.

II. 4. СФРМ укладать:

- A) Председови СФРМ доповнити сучасны Становы о далшы пропозиції од членів СФРМ і выпрацовати новы Становы і предложыти на схваліня V. СФРМ в Мадьярську.
Одповідны:.. председа і члены СФРМ
- B) Выпрацовати письма про компетентны органы на Україні з цілём обговоріня проблематікы узнання карпатьских Русинів за автотонну націоналну меншыну на Україні. СФРМ в повній мірі підпорує активности молодежной організації на Україні о узнання русиньской народности на Україні.
Одповідны:.. председа СФРМ і Выконный орган СФРМ

Резолюція 4. Світового фора русиньской молодежи была схвалена делегатами СФРМ в Руськім Керестурі (Сербія) дня 5. 6. 2009.

Молодиця і молодець
знають путь на Кременець!

КРЕМЕНЕЦЬ

28 юнія 2009 р.

Під покровительством Світової
Рады Русинів і
Світового фора русиньской молодежи

‘Карпатськы Русины – єден нерозділный народ!’

Друга русиньска стріча у Карпатах
на горі Кременець (1221 м),
де ся сходять хотарі
Пряшівской Руси, Лемковини і
Подкарпатської Руси
(штатны граніці Словакії, Полщі і
Закарпатської области України).

У програмі:

- конкурз русиньской поезії;
- фестивал народной співанкы
«Червена ружочка»;
- вручіня атестатів выпускникам
русиньських шкіл Подкарпатя
і много іншого.

Про учасників зо Словеньска
буде забезпечений автобус на
трасі: Пряшів, Снина, Стацін,
Новоселіця!

Контакты на організаторів і
сполуорганізаторів акції:

Валерій Падык

padyak@mail.uzhgorod.ua;

Сільвія Лисінова

sekretariat.ros@centrum.sk

тел. 0918 176 804, 0911 176 804

Петро Крайняк - petronusyn@centrum.sk,

Степан Чепак, chepak18@mail.ru

47. Місто Меджілабірці

Вас позыває на

Фестівал

культуры і шпорту

27.-28. юна 2009

СУБОТА 27. 6. 2009 НЕДІЛЯ 28. 6. 2009

16.30 год.

„З ЛАВІРСЬКЫХ ДОРОГОЦІННОСТЕЙ“,
МШ Ген. Свободы, ОШ Духновичова, ЗУШ
Коменського, Габуря, ДД кпт. Налепкы
ДД св. Николая, ДСГ Калинів, „РИКІ“ з Пл.
Дітський колектив народного танця, ЦВЧ
ФК Краснорідчанка, Сп. група Гачуре,
Тріо Магуровых, ФК Габурчанка,
Лавреаты русиньських співанок:
М. Железна, М. Караш, І. Сівулькова

19.00 год.

ФК ШАРИШАН з Пряшова

20.00 год.

ПІУЛС з Пряшова

21.30 год.

Колектив ірських танців МЕРЛІН

22.00 год. ОГНЬОСТРОЙ

WAKE UP ГІП ГОПОВА танечна група

23.30 год.

ФЕСТИВАЛОВА ВЕСЕЛИЦЯ

До танця грає група ТВІНО

12.15 год. - ФЕСТИВАЛОВА МАНІФЕСТАЦІЯ

13.00 год. програм гостюючых колективів

„ОД СЕРДЦЯ К СЕРДЦЮ“,

ФК ХЕМПОН

ФК ВІГОРЛАТ

ФК КАМЯНА

ФК ЗЕМПЛІН

ЦІГАНЬСЬКЫ ДЯБЛИ

ФК ОРГОНІНА

ФК ЧАРНИЦА

ГУМЕНЬСКЕ ТРЈО

М. ЧЕКОВСЬКИЙ і його гости

Кедь гармоніка тихенько звучить...

(выступы гармонікарів з Лавірского регіону)

18.00 год. легенда чеськой попмузыки

ОЛИМПІК

ШПОРТОВА ЧАСТЬ 47. ФЕСТИВАЛУ КУЛЬТУРЫ І ШПОРТУ

СУБОТА 27. 6. 2009

9.00 год. - Стрітнута в колках

ММК Меджілабірці : СЛАВОЙ Великий Шаріш

12.00 год. - СВЯТОЧНЕ ОТВОРІНЯ ШПОРТОВОЙ ЧАСТИ

12.15 год. - Фотбалове стрітнута приправок при ЦВЧ

13.00 год. - Фотбалове стрітнута дорослых

МШК Спартак Меджілабірці : Сокол Колбусова Долна

15.00 год. - Фотбалове стрітнута доросту

МШК Спартак Меджілабірці : ГФЦ Гуменне

16.30 год. - Фотбалове стрітнута дорослых

ЛОКОМОТИВА Брест : ФЦ Намішть над Ославов

НЕДІЛЯ 28. 6. 2009

12.30 год. - Футбалове стрітнута молодых школярів

МШК Спартак Меджілабірці : ГФЦ Гуменне

13.45 год. - Фотбалове стрітнута старших школярів

МШК Спартак Меджілабірці : ГФЦ Гуменне

15.00 год. - Фотбалове стрітнута дорослых о 3. місце

17.00 год. - Фотбалове стрітнута дорослых о 1. місце

19.00 год. - Выголошіня выслідів і переданя ціні.

Фестівал фінанчні підпорив: Уряд влады СР і Пряшівський самосправный край
Главны організаторы: МІСТО МЕДЖІЛАБІРЦІ, РУСІНЬСКА ОБРОДА ІНІ СЛОВЕНЬСКО
Сполучене організаторы: МІТІСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТЕР, МШК СПАРТАК МЕДЖІЛАБІРЦІ, ЕКОСЕРВІС МІЛ с. р. о.
Програма може быти зміненою!

Русины у фільмовім документі

Здружіня інтелігенції Русинів Словеньска (ЗІРС) у предпоследню нюву неділю зоорганізувало далшу успішну стрічу з документарным фільмом, котра ся одбыла у Кошыцях в КСЦ Южан а потім і в нашій Театрі А. Духновича в Пряшові. Ту были одпрезентованы цінны документи як, **Последне интервью с Васильом**, котре коротко перед смертьов первого председа РОС і СРР В. Турока, зробила Маріяна Лявинець, сучасна підпрдседкыня СРР з Мадярська. Далшый фільм під назвом **преосвященный... „Василь Гопко, благославленный Русин“** вышов з ділни Іваны Лемпельовой,

шефредакторкы интернетовых новинок Русин. У последнім документі організаторы завели учасників за кулісы творбы фільмів – з назвом **як сьме накручали фільм...**, де представили інтересны пригоды. Презентація была уж традічно споена з інереснов бісідов при погаріку червеного вина. Многы учасници позітивно оцінили акції ЗІРС-у в змыслі, же є то една із найефективнішых форм возроджованя Русинів перед зрахованьом жытельства у 2011 році.

С. Л., фото Р. В

InfoРусин. Vydáva Rusínska obroda na Slovensku. Realizované s finančnou podporou MK SR – program Kultúra národnostných menšín 2008. **Poverená funkciou šéfredaktorky:** Anna Kuzniaková, redaktorka Silvia Lysinová. **Grafická úprava:** Róbert Vico. **Adresa redakcie:** Rusínska obroda, InfoRusín, Levočská 9, 080 01, Prešov. **Tel.:** 051/772 28 89, 051/748 27 75, 051/748 27 76, e-mail: rusinska.obroda@kryha.sk, toto číslo nájdete i na www.rusyn.sk. **Predplatné na rok:** 6,64 €, do európskych štátov: 11,66 € do mimoeurópskych štátov 30 \$, číslo účtu: 2660718084/1100. **Výroba:** ADIN, s. r. o., Prešov. **Registračné číslo:** MK SR 3158/2004. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciamе. Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov (budova Daňového úradu). Toto číslo vyšlo v náklade 2000 kusov.

Rusínska obroda-Info Rusín
Levočská 9
080 01 Prešov 1
“D+4”
4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
080 03 Prešov 3